

ꦲꦮꦶꦒꦲꦮꦶꦒ
AWIG-AWIG
ꦢꦺꦱꦩꦠꦠꦺꦁꦏꦸꦭꦁ
DESA ADAT TENGGULUNG

ꦏꦺꦭꦸꦫꦲꦲꦤ꧀ꦠꦤꦗꦸꦁꦧꦺꦺꦴ
KELURAHAN TANJUNG BENOA
ꦏꦺꦴꦩꦠꦤ꧀ꦏꦸꦠꦺꦱꦺꦭꦠꦤ꧀
KECAMATAN KUTA SELATAN
KABUPATEN BADUNG

ꦲꦮꦶꦒꦲꦮꦶꦒ

2018

NIYASA DESA ADAT TENGGULUNG

KASUKSMAN NIASA DESA ADAT TENGGULUNG.

1. Bucu lima nyihnayang krama desa adat Tengkulung ngukuhin dasar nagara Pancasila miwah panca srada.
2. Warna dasar pelung kasuksman nyane dayuh santukan desa adat Tengkulung magenah ring pasisin sagara.
3. Aksara suci Ongkara maka pralambang krama desa adat Tengkulung tan rered astiti bhakti ring Ida Sanghyang Widhi Wasa.
4. Padi miwah kapas pinaka pralambang cihna krama desa adat Tengkulung ngutsahayang mangda gumine landuh kertha raharja.
5. Candi bentr maka cihna krama desa adat Tengkulung ngalestariang seni budaya.
6. Meru tumpang tiga maka cihna krama desa adat Tengkulung ngamanggehang Tri Hita Karana.
7. Bedogol kakalih maka pralambang krama desa adat Tengkulung nyungkemin Rwa Bhineda ritatkala ngalimbakang adat lan agama.
8. Undagan matumpang tiga maka cihna desa adat Tengkulung prasida nelebang sane kabawos Tri Kona.

9. Rante kakalih nyihnayang krama desa adat Tengkulung madruwe pakilitan sareng Sekaa Truna Banjar sane tan sida pasahang.
10. Badawangnala kasuksman nyane maka cihna krama desa adat Tengkulung madasar antuk nunggalang bhuwana agung lan bhuwana alit gumanti prasida ngamanggihin karahayuan sane ajeg.
11. Sloka "Kalyana stana mitra" mateges desa adat pinaka genah ngarereh pasawitran dumogi ngamanguhang karahayuan.
12. Warna kuning maka cihna krama desa adat Tengkulung prasida lulut asih masameton.

MURDDHA WAKYA

OM AWIGHNAM ASTU, DESA TATA CARA, OM NAMA CIWAYA
OM CRI PASUPATASTRA, OM AWIGNAM ASTU NAMA SWAHA.

Makadi punika pangastawan tityang majeng ring Ida Sang Hyang Widhi Wasa dumogi sidha ngamanggihin karahayuan tan kataman lara wighna maka buatan tityang sareng sami pinaka krama Desa Adat Tengkulung putusing panugrahan krama Desa Adat Tengkulung makarya nyurat awig-awig desa adat, desa tata cara, mawastu prasida kasidian tatujon tityang makasmi rawuhing kapungkur wekas tur maka sami pada sumuyub miwah ngamanggehang makadi linging awig-awig.

Sembah bhakti miwah pangastawan krama majeng ring paduka bhatàra - bhatarì sasuhunan sami, riantukan wantah malarapan panghyangning kalih paswécan Ida Sang Hyang Widhi Wasa asung kretawarànugraha nyresti jagat jangkep rawuhing sadaging nyane sami, mawinan wénten kahuripan sekala niskala ring bhuwana agung miwah ring bhuwana alit.

Manut dresta, désané kamanggehang dados pasayuban krama désa rawuhing kulawarga pawongan nyane sami, mawastu raris désané kamanggehang pinaka pawakan bhuwana agung, pawongan nyane kamanggehang pinaka pawakan bhuwana alit.

Sotaning pawakan bhuwana agung, désané taler kamanggehang pinaka pawakan bhàwa mahurip, sané kacirénin antuk wéntené pakilit Tri Hita Kàrana sané tan dados pasahang, luwiré :

- ha. Parhyangan, inggih punika sahanan genah suci maka panyiwian désa, genah ngarcana prabhàwan Ida Sang Hyang Widhi Wasa, pinaka jiwa pramanan désané;
- na. Pawongan, inggih punika krama rawuhing warga désa maka sami sane pinaka pawakan tri kaya pinaka bàyu pramanan désané, mawinan désané prasida molah maprawretti;

ស។ បញ្ចមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសម
ន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសម
ន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសម
ន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសម
ន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសម
ន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសមហន្តិញ្ញិប្បនិសម

វាសនាបិដក

ca. Palemahan, inggih punika sahananing pakarangan, tegal, miwah sêtra sakakuwuban désa adat, pinaka sthùla sariran Désané.

Awig - awig puniki puput kaparipurnayang malih duk dina Saniscara Umanis Wuku Kaulu, nemoning Purnama sasih Kaulu, Isaka warsa 1940, tanggal masehi, 31 Januari 2018 magenah ring Bale Desa, Desa Adat Tengkulung.

Desa Adat Tengkulung.

កត្តាបំបែកវុធានាមត៌ក្ស័

គាមុគាមុស្សតាមាតាមត៌ក្ស័			៧៧
មុត្តបស្ស័			៧៧
កត្តាបំបែកវុធានាមត៌ក្ស័			៧៧
ឯកទ្រព្យបាសាសត្តសម្របិមកាត្តា			៧៧
ឯកទ្រព្យបាសមិស្សស្សបុរាទិទិសិ			៧៧
ឯកទ្រព្យបាស្សតិមទោសោភាម/បំហ្មតា			៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមិទ្យយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមុមិយេ	៧៧
ឯកទ្រព្យបាស្សតិមទោសោភាម			៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាម	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	បម្មស្សតា	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាសុហិ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
បច្ចុប្បត្តិ	៧៧	ហិក្ខិកាមាមយេ	៧៧
ឯកទ្រព្យបាស្សតិមទោសោភាម			៧៧

BANTANG AWIG – AWIG
DESA ADAT TENGGULUNG

KASUKSMAN NIASA DESA ADAT TENGGULUNG	1
MURDDHA WAKYA	3
BANTANG AWIG – AWIG DESA ADAT TENGGULUNG	5
SARGAH PERTAMA ARAN LAN WAWIDANGAN DESA	7
SARGAH KALIH PAMIKUKUH LAN PATITIS	7
SARGAH TIGA SUKERTHA TATA AGAMA/PARHYANGAN	8
Palet 1 Indik Dewa Yajnya	8
Palet 2 Indik Pitra Yajnya	12
Palet 3 Indik Butha Yajnya	17
Palet 4 Indik Manusa Yajnya	18
Palet 5 Indik Resi Yajnya.	19
SARGAH EMPAT SUKERTHA TATA PAWONGAN	20
Palet 1 Indik Krama	20
Palet 2 Pamucuk Desa	29
Palet 3 Indik Kulkul	35
Palet 4 Indik Paruman	36
Palet 5 Indik Padruwen Desa.	37
Palet 6 Indik Penyanggran Banjar.	39
Palet 7 Indik Pawiwahan.	39
Palet 8 Indik Santana	42
Palet 9 Indik Nyapian	44
Palet 10 Indik Warisan	46
SARGAH LIMA SUKERTA TATA PALEMAHAN	48

បញ្ចូល	៧	តារាងត្រីកោណប្រាំបួន	១៥
បញ្ចូល	៨	ហិរ៉ាតូនីស	១០
បញ្ចូល	៩	ហិរ៉ាតូនីសប្រាំបួន	១៧
បញ្ចូល	១០	ហិរ៉ាតូនីសប្រាំបួន	១៧
បញ្ចូល	១១	ហិរ៉ាតូនីសប្រាំបួន	១៧
បញ្ចូល	១២	តារាងត្រីកោណប្រាំបួន	១៧
ដំបូងគ្រប់គ្រងការគណនា			១៣
បញ្ចូល	៧	ហិរ៉ាតូនីស	១៣
បញ្ចូល	៨	ហិរ៉ាតូនីស	១១
បញ្ចូល	៩	ហិរ៉ាតូនីស	១៤
ដំបូងគ្រប់គ្រងការគណនា			១៥
ដំបូងគ្រប់គ្រងការគណនា			១៥
បញ្ចូល			១៧

Palet	1	Karang, Tegal lan Setra.	48
Palet	2	Indik Setra	50
Palet	3	Indik Papayonan.	51
Palet	4	Indik Wawalungan.	51
Palet	5	Indik Wawangunan.	52
Palet	6	Karesikan Desa Adat.	53
SARGAH ENEM WICARA, BHAYA,DUSTA LAN PAMIDANDA			54
Palet	1	Indik Wicara.	54
Palet	2	Indik Bhaya lan Dusta.	55
Palet	3	Indik Pamidanda.	56
SARGAH PITU NGUWAH-NGUWUHIN AWIG – AWIG			58
SARGAH KUTUS SAMAPTA.			58
LEPIHAN PRAWARTAKA KARYA			62

ដំបូងៗ
 ហាវត្រាបិណ្ឌក្រវា
 ហាវសាស្ត្រ

- (ក) ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
- (ខ) ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
 - ហា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
 - គា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
 - ឃា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
 - ងា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
- (គ) ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
 - ហា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
 - គា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
 - ឃា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា

ដំបូងៗ
 ហាវត្រាបិណ្ឌក្រវា
 ហាវសាស្ត្រ

- (ក) ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
- ហា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
- គា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
- ឃា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា
- ងា ក្រវាបិណ្ឌក្រវាបិណ្ឌក្រវា

SARGAH PRATAMA
ARAN LAN WAWIDANGAN DESA

Pawos 1

- (1) Desa adat puniki mawasta Desa Adat Tengkulung;
- (2) Jimbar kakuwub wawidangan nyane mawates nyatur :
 - ha. Sisi wetan/kangin ring segara;
 - na. Sisi kulon/kawuh ring segara;
 - ca. Sisi lor/uttara ring Desa Adat Tanjung Benoa;
 - ra. Sisi kidul/kelod ring Desa Adat Bualu;
- (3) Desa puniki kawangun antuk karang desa utawi gebogan krama,turmaning kapupulang dados siki babanjaran, mawasta Banjar Adat Tengkulung sane kepeah dados tiga (3) tempekan adat, luire;
 - ha. Tempekan kaja;
 - na. Tempekan tengah;
 - ca. Tempekan Kelod;

SARGAH KALIH
PAMIKUKUH LAN PATITIS

Pawos 2

Desa Adat Tengkulung ngamanggehang pamikukuh makadi ring sor :

- (1) Pancasila;
- (2) Undang-Undang Dasar 1945;
- (3) Tri Hita Karana manut Sadacara Agama Hindu;
- (4) Hak Azasi Manusia utawi HAM;
- (5) Uger – uger saking Guru Wisesa indik Desa Adat;

Pawos 3

Luwir Patitis Desa Adat Tengkulung, luire :

- (1) Mikukuhin miwah ngarajegang agama Hindu;
- (2) Ngutamayang tur nginggilang tata prawertine magama;
- (3) Ngajegang kasukertan desa adat saha pawongannia sekala lan niskala;
- (4) Ngajegang kasukertan druwen desa;

SARGAH TIGA

SUKERTHA TATA PARHYANGAN

Palet 1

Indik Dewa Yajnya

Pawos 4

- (1) Pura panyiwian desa ring wawidangan desa adat Tengkulung luire:
 - ha. Kahyangan Tiga : Pura Desa, Pura Puseh, Pura Dalem;
 - na. Pura Prajapati;
 - ca. Pura Dalem KahyanganTengkulung;
 - ra. Pura Sedahan Penyarikan utawi pura Sari;
 - ka. Pura Segara;
- (2) Rahina piodalan soang-soang kahyangan inucap, makadi ring sor :
 - ha. Pura Kahyangan Tiga, piodalan nyane :
 - 1) Pura Desa/Bale Agung, ring dina nuju purnama sasih kapat;
 - 2) Pura Puseh, ring dina nuju purnama sasih kapat;
 - 3) Pura Dalem, ring dina nuju purnama sasih kelima
 - na. Pura Prajapati ring dina nuju purnamaning kalima;
 - ca. Pura Dalem Tengkulung ring dina Saniscara Kliwon wuku Wariga;

- ra. Pura Sedahan Penyarikan utawi pura Sari ring dina Buda Wage wuku Warigadian;
 - ka. Pura Segara ring dina nuju purnama sasih kasa;
- (3) Pangaci ring pura inucap manut kecap sastra agama, saha kalaksanayang nista, madya, utama manut kawentenan lan pararem;
- (4) Pangempon soang-soang pura manut dresta kadi ring sor :
- ha. Pura Desa kaempon 97 sepaon;
 - na. Pura Puseh kaempon antuk 97 sepaon;
 - ca. Pura Dalem kaempon antuk 97 sepaon;
 - ra. Pura Swagina kaempon antuk 97 sepaon;

Pawos 5

- (1) Ring soang-soang pura inucap kawentenang pamangku;
- (2) Ngadegang pamangku manut dudonan :
- ha. Turunan utawi ngawaris;
 - na. Nyanjan utawi masemurang, soang-soang mapiteges mapinunas ring ajeng panataran utawi ring pura desa manawi ring balian sonteng, lan sapanunggilan ipun;
 - ca. Kacatri, kapilih, katunjuk olih krama desa;
- (3) Tan kawenang kanggen pamangku luire :
- ha. Cedangga luire peceng, perot, cungh lan sapanunggilan ipun;
 - na. Sang sapasira ugi sane tan kapatutang manut pararem;
 - ca. Sungkan ila, ayan, buduh, wiadin edan;
 - ra. Sane madruwe kasucian urip tan becik;

(១) ប្រញូតាវិចិត្តបតិ្ត:

ហ។ ធម៌តាវិចិត្ត(កម្មវិធីនិក្ខិ)តាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិ
កង់តាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិ
សាវិចិត្ត

គ។ បិទ្បេយ្យកម្មសម្បទាតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត
តាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត
សាវិចិត្ត

(១) វិចិត្តបទ្បេយ្យកម្មសម្បទាតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត
តាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត

បុរាណសាស្ត្រ

(ក) ធម៌តាវិចិត្តបទ្បេយ្យកម្មសម្បទា

ហ។ កម្មវិធីនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត
តាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត

គ។ តាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត

ឃ។ បុរាណសាស្ត្រតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត
តាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត

ង។ ធម៌តាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត
តាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត
តាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត

(ខ) បិទ្បេយ្យកម្មសម្បទាតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត

ហ។ បុរាណសាស្ត្រតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត

គ។ បុរាណសាស្ត្រតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត
តាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត

ឃ។ បុរាណសាស្ត្រតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្តតាមនិក្ខិបាតាវិចិត្ត

- (4) Prabea kapamangkuan :
- ha. Madiksa Widhi (ngawintenin) kamedalin saha kalak-sanayang antuk sang ngadegang pamangku makadi krama desa utawi pangempon pura soang-soang;
 - na. Pitra yajnya riwekas prade kulawarga pamangku tan mrasidayang, patut kasungkemin antuk krama desa utawi pangemong sanistania Brahma Prayascita manut pararem;
- (5). Pamangku patut ngamanggehang sasananing pamangku, luire tan wenang ajejuden miwah sane siosan;

Pawos 6

- (1) Swadarmaning pamangku luire :
- ha. Ngenterang upacara piodalan ring kahyangan utawi ring soang-soang pakubon krama;
 - na. Tan wenang salab-sulub, yan mamurug wenang pamangku inucap nyepuhin raga;
 - ca. Prade silih sinunggil pamangku kapialang utawi cuntaka, kengin nyelang pamangku siosan utawi nuwur sang sulinggih;
 - ra. Samalih yan sampun pamangku ngayah tigang rahina ring pura, kancit wenten kulawarganya padem/lina, pamangku inucap tan keneng cuntaka, sakewanten pamangku tan budal selami piodalan;
- (2) Petias utawi olih-olihan pamangku luire :
- ha. Panyolasan miwah sarin canang;
 - na. Luput pakaryan lan rarampen/raramon, padagingan keni kadi patut;
 - ca. Anutang ring dresta sane sampun mamargi ring desa adat Tengkulung;

Pawos 7

- (1) Pamangku kagentosin riantukan :
 - ha. Seda utawi lina;
 - na. Pinunas ngraga manawi kageringan lan sapanunggilan ipun;
 - ca. Kawusan antuk krama manawi malaksana sane tan patut (asta dusta);
- (2) Prade pamangku kawusang sangkaning malaksana asta dusta, keni pamidanda manut pararem saha ngwaliang prabea pawintenan pecak;

Pawos 8

Kasukertan kahyangan ring desa :

- (1) Sane nenten kalugra ngaranjing kapura lwire :
 - ha. Sang katiban cuntaka, makadi sebel raga :
 - 1) Sebei kandel, ngraja sewaia, seiami dereng mabersih;
 - 2) Sebel sangkaning madruwe putra, sajeroning 42 rahina ;
 - 3) Sebel pangantenan, sadurung mabiakala;
 - 4) Sebel sangkaning kalayu sekaran utawi wenten kapademan manut sengker;
 - na. Sang patita utawi panak babinjat;
 - ca. Makta sahananing sane kasinanggeh ngaletihin;
 - ra. Wawalungan suku pat, sajawaning rikala mapepada;
 - ka. Mabusana sane tan manut kadi tata caraning ngaranjing kapura;
 - da. Anak alit sadurung mayusa tigang sasih;
 - ta. Sadurung polih wak-wakan (pituduh) prajuru Desa Adat Tengkulung;
- (2) Busana ngranjing kapura wenang nganutin dresta minakadi :

- ບາ) ກິໄຫຼ່ກາຍຕາຍກາຍພຽງເປັນສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ
- ຄາ) ກິໄຫຼ່ກາຍຕາຍກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນພາຍໃຕ້ປີ້
- ສາ) ສິ່ງພາຍໃນກຳລັງກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນພາຍໃນກຳລັງກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນ

(໒) ບກິນສາມາດເຮັດບຸກຄົນອື່ນໆ ນຶ່ງໆກະ

- ບາ) ຄຸນສົມບັດສາມາດສ້າງສັນສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ
- ຄາ) ຄຸນສົມບັດສາມາດສ້າງສັນສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ
- ສາ) ຄຸນສົມບັດສາມາດສ້າງສັນສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ
- ກາ) ຄຸນສົມບັດສາມາດສ້າງສັນສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ
- ຄາ) ຄຸນສົມບັດສາມາດສ້າງສັນສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ

(໓) ສິ່ງທີ່ກຳລັງກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນພາຍໃນກຳລັງກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນ

ບາບາສິ ພາ

(໔) ພາບາສິສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ ກຳລັງກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນພາຍໃນກຳລັງກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນ

(໕) ພາບາສິສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ ກຳລັງກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນພາຍໃນກຳລັງກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນ

ບາບາສິ ພາ

ບາບາສິ ພາ

ບາບາສິ ພາ

ບາບາສິສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ

(໖) ພາບາສິສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ

ບາ) ພາບາສິສູນກຳລັງທຸກໆອາຍຸໄປ ກຳລັງກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນພາຍໃນກຳລັງກິໄຫຼ່ອຸ່ນອຸ່ນ

- ha. Ritatkala ngaturang ayah, mawastra lan nyalempot;
 - na. Ritatkala ngaturang sembah, mabusana jangkep;
 - ca. Siosan kadi ring ajeng nenten kalugra, sajawaning sampun pituduh prajuru;
- (3) Parilaksana tan kawenangan ring pura, luire :
- ha. Masuara sane kasinanggeh wak purusya, wak capala;
 - na. Makoratan/mabacin, mawarih, masanggama;
 - ca. Masumpah utawi macoran sajawaning pituduh prajuru desa;
 - ra. Ngias raga sajawaning sulinggih miwah pandita;
 - ka. Mungguh tedun ring palinggih sajawaning pituduh parajuru desa;
- (4) Sang mamurug kadi kecape ring ajeng, keni pamidanda pamrayascita sapatutnya.

Pawos 9

- (1) Yan wenten jadma karawuhan ring pura, kengin kapintonin prade rumasa kasumangsayan, yan tan wiakti, jadma inucap kasisipan tur kadanda manut pararem;
- (2) Prade kahyangan kahanan dhurmanggala, minakadi kapanca bhaya, pamangku patut digelis nyadokang ring prajuru mangda marumang krama desa tur ngawentenang upacara sapatutnya;

Palet 2

Indik Pitra Yajnya

Pawos 10

Dudonan pamargin pitra yadnya, luire :

- (1) Pangupakaran sang padem utawi seda :
 - ha. Antuk mendem utawi ngeseng, makacihna pakingsan ring Ibu Pertiwi utawi ring Bhatara Brahma, salami nutupang prabea;

- na. Atiwa-tiwa (upacara pangabenan/palebun);
- (2) Upakara-upacara pitra yajnya riwusan kabenang mawastu munggah daun bingin (ngroras) risampune punika wawu kamargiang ngalinggihang Dewa Hyang (bhatara - bhatari);

Pawos 11

Swadharma lan tategenan krama prade wenten silih tunggil warga padem utawi seda :

- (1) Sang kaduhkitan patut :
- ha. Nyadokang ring prajuru adat tur nunas tatimbang ring kawentenan pamargin nyane;
- na. Ngaturin krama banjar mangda ngarombo makarya eteh-ete sawa kadulurin panyembrama canang sakasidan antuk;
- (2) Swadarmaning Banjar/Desa :
- ha. Kelian desa adat maritatas pamargin sang kaduhkitan, napi pacang kapendem, makingsan rihin utawi lantur kabenang;
- na. Prade kapendem, raris kawentenang kulkul patahu olih kelian desa adat utawi patajuh nyane;
- ca. Panyanggran Banjar salantur nyane :
- 1) Soang-soang krama banjar nedunin patus manut dresta;
 - 2) Ngarombo ngaryanin eteh-ete sawa saha kasarengin antuk krama, miwah sang sane rauh;
 - 3) Sami krama Banjar nganter kasetra jantos pamen-demane puput;
 - 4) Tan kalugra, nginepang bangbang;
- (3) Prade wenten lina, rikala piodalan, kengin mendem tan pasadok tur mamargi sandi kawon utawi ke setra siosan (setra pakingsan);

- (1) Sane kasinanggeh kacuntakan sekadi ring sor :
- ha. Cuntaka sangkaning kalayu sekaran/padem;
 - na. Cuntaka sangkaning ngraja sewala;
 - ca. Cuntaka sangkaning ngembasang putra;
 - ra. Cuntaka sangkaning karuron;
 - ka. Cuntaka sangkaning pawiwahan;
 - da. Cuntaka sangkaning gamia gamana;
 - ta. Cuntaka sangkaning salah timpal;
 - sa. Cuntaka prade wenten anak istri mobot nenten kaupakara pabiakawonan tur pawidhi widhana;
 - wa. Cuntaka sangkaning mamitra ngalang;
 - Ia. Cuntaka sangkaning wenten anak istri ngawentenang putra sadurung maupakara, pabiakawonan tur pawidhi widhana;
- (2) Sengker cuntaka manut kawentenanya :
- ha. Cuntaka kalayu sekaran, cuntakanya kantos masapuh-sapuh manut dresta;
 - na. Cuntaka ngraja sewala, 3 rahina ngawit saking ngraja sewala utawi salaming ngraja sewala;
 - ca. Cuntaka ngembasang putra, 42 rahina (abulan pitung dina) ngawit saking putrane embas, utawi ngantos sampun kupakara makambuhan tur maprayascita manut agama, lanang wiadin istri;
 - ra. Cuntaka sangkaning karuron abulan pitung dina (42 rahina) tur sampun maprayascita;
 - ka. Cuntaka sangkaning pawiwahan, cuntakanya ngantos sasampun kamargiang pabiakawonan;

- ២៧) សូត្រនាសក្ខិណិមធម្មពស្មានិស្សន្ទិយសំឡេងសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង
សំឡេង/ធម្មចារិត្តសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេងត្រូវតែត្រូវបានបង្ហាញដោយឡែកៗ
ៗដាច់ដាច់ដាច់ដាច់ដាច់។
- ២៨) សូត្រនាសក្ខិណិមធម្មពស្មានិស្សន្ទិយសំឡេងសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង
និងសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង។
- ២៩) សូត្រនាសក្ខិណិមធម្មពស្មានិស្សន្ទិយសំឡេងសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង
រាបរយគ្នា។ សូត្រនាសក្ខិណិមធម្មពស្មានិស្សន្ទិយសំឡេងសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង
ៗសាសតិ។
- ៣០) សូត្រនាសក្ខិណិមធម្មពស្មានិស្សន្ទិយសំឡេងសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង
ច្រើនគ្នា។
- ៣១) ក៏ប៉ុន្តែសូត្រនាសក្ខិណិមធម្មពស្មានិស្សន្ទិយសំឡេងសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង
សូត្រនាសក្ខិណិមធម្មពស្មានិស្សន្ទិយសំឡេងសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង
ស្រដៀងគ្នា។

(២) សូត្រនាសក្ខិណិមធម្មពស្មានិស្សន្ទិយសំឡេងសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង
និងសំឡេង៖

- ៣២) ធម្មចារិត្តសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង៖
- ក) សូត្រនា/សិក្ខាប្បវេណីក្នុងការនិយាយសំឡេងនិងសំឡេង
សមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង(ធម្មបទសម្បត្តិ)។
- ខ) ការបង្ហាញដោយឡែកៗនៃសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង។
- គ) ហេតុអ្វីបានជាមានការបង្ហាញដោយឡែកៗនៃសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង
និងការបង្ហាញដោយឡែកៗនៃសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេងដោយឡែកៗ
ដោយឡែក។

(៣) ហេតុអ្វីបានជាមានការបង្ហាញដោយឡែកៗនៃសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង៖

- ៣៣) សូត្រនាសក្ខិណិមធម្មពស្មានិស្សន្ទិយសំឡេងសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង។
- ៣៤) វិធានការបង្ហាញដោយឡែកៗនៃសមាសធម្មនិស្សន្ទិយសំឡេង។

- da. Cuntaka sangkaning *gamia gamana*, cuntakanya ngantos sasampune kapalasang/masapihan tur sampun kawentenang pamrayascita raga miwah pamrayascita desa adat lan kahyangan;
 - ta. Cuntaka sangkaning salah timpal kapuputang sakadi ring Agama Hindu miwah dresta lan adat *sane manggeh*;
 - sa. Cuntaka sangkaning anak istri mobot nenten madasar antuk ngamargiang upacara pabiakawonan, cuntakania ngantos kawentenang upacara pabia kawonan;
 - wa. Cuntaka sangkaning mamitra ngalang cuntakanya ngantos kawentenang pamargi parabian lan kamargiang upacara pabiakawonan;
 - la. Ngembasang putra nenten kawentenang upacara pawidhi widhana, cuntaka ngantos wenten putrane mameras sang putra, tur sampun kawentenang upacara manut sastra Agama Hindu;
- (3) Cuntaka sangkaning kalayu- sekaran utawi sangkaning kamatian, dudonania makadi ring sor :
- ha. Mapendem cuntakan nyane :
 - 1) Cuntaka/sebel banjar rawuhing 3 rahina riwusan mendem utawi sasampun polih prayascita (masa - puh-sapuh);
 - 2) Kaluarganya sajeroning pakarangan ngantos roras rahina;
 - na. Atiwa-tiwa utawi ngaben cuntakania :
Sang nyambut karya pitra yajnya cuntakanya ngawit saking ngarancang karya rawuh riwus yajnyania (mapegat);
- (4) Tan keneng cuntaka luire :
- ha. Sulinggih lan Pamangku Kahyangan Tiga;
 - na. Rikala piodalan;

បុរាណសាស្ត្រ

(៧) បាទីបទីប(បក្សបក្ស) គាត់ច្បាញត្រូវត្រូវ

ហើយ ក្របខ័ណ្ឌទាំងឡាយនៃបុរាណសាស្ត្រគាត់ត្រូវបានបំពេញដោយ
បទដ្ឋានទាំងឡាយ

គឺ តែបុរាណសាស្ត្រ(ក្របខ័ណ្ឌ) ឯង

(៨) បទដ្ឋានបក្សបក្សត្រូវត្រូវត្រូវបុរាណសាស្ត្រ

ហើយ ក្របខ័ណ្ឌទាំងឡាយនៃបុរាណសាស្ត្រគាត់ត្រូវបានបំពេញដោយ
បទដ្ឋានទាំងឡាយ

គឺ ក្របខ័ណ្ឌទាំងឡាយ

(៩) គ្រូបង្រៀនបក្សបក្សត្រូវត្រូវត្រូវបុរាណសាស្ត្រ
ទាំងឡាយទាំងឡាយ

បុរាណសាស្ត្រ

(៧) បទដ្ឋានបក្សបក្សត្រូវត្រូវត្រូវបុរាណសាស្ត្រ

ហើយ ក្របខ័ណ្ឌទាំងឡាយនៃបុរាណសាស្ត្រគាត់ត្រូវបានបំពេញដោយ
បទដ្ឋានទាំងឡាយ

គឺ ក្របខ័ណ្ឌទាំងឡាយនៃបុរាណសាស្ត្រគាត់ត្រូវបានបំពេញដោយ
បទដ្ឋានទាំងឡាយ

(៨) បទដ្ឋានបក្សបក្សត្រូវត្រូវត្រូវបុរាណសាស្ត្រ
ទាំងឡាយទាំងឡាយ

(៩) គ្រូបង្រៀនបក្សបក្សត្រូវត្រូវត្រូវបុរាណសាស្ត្រ
ទាំងឡាយទាំងឡាយ

Pawos 13

- (1) Atiwa-tiwa (pangabenan) kamargiang antuk :
 - ha. Nyawa Resi utawi nenten ngupapira sawa, santukan tan ngagah utawi manawi sawa tan kakeniang;
 - na. Sawa prateka (ngupapira sawa);
- (2) Panamaya pangabenan wenten 2 pawos :
 - ha. Ngaben dadakan (bah bangun), kadadosang sajeroning banjar/tempekan;
 - na. Ngaben ngamasa;
- (3) Dudonan pangabenan ngawit saking padem, ngagah , ngeseng ngantos pangiriman utawi nganyut;

Pawos 14

- (1) Papatusan pangabenan wenten kalih pawos :
 - ha. Ngaben ngamasa patus nyane manut dresta miwah pararem banjar soang-soang;
 - na. Ngaben dadakan, patus nyane pateh sakadi patus padem mapendem ian kanutang ring dresta soang-soang;
- (3) Pangingune ring krama banjar ngawit ngayah lan kanutang ring abot dangan kawentenan karya;
- (4) Upacara pitra yajnya sajangkep nyane kamargiang mabantang antuk Awig-awig Desa Adat lan panglaksanaan nyane kamanggehang tur kamargiang manut drestan banjar soang-soang;

Palet 3

Indik Bhuta Yajnya

Pawos 15

- (1) Bhuta Yajnya inggih punika upakara-upacara biakala ring prathiwi lan kahyangan, sarwa prani lan upakara-upacara ring bhuta kala;
- (2) Upacara pabiakala ring sarwa prani luire :
 - ha. Ring sarwa tumuwuh kamargiang rikala Tumpek Pangatag (Saniscara Kliwon Wariga);
 - na. Ring sarwa ingon-ingon rikala Tumpek Andang (Saniscara Kliwon Uye);
 - ca. Upacara pakala-kalan manusa manut wiguna kabawos pabiakala;
- (3) Upacara pabiakala ring pertiwi, kahyangan lan babutan kawastanin macaru;
- (4) Pacaruan inucap ring ajeng nista, madya, utama manut wiguna kadi ring sor :
 - ha. Ekasata; da. Tawur Agung;
 - na. Pancasata; ta. Balik Sumpah;
 - ca. Panca sanak;
 - ra. Panca kelud;
 - ka. Resi Gana;
- (5) Sajawaning kadi ring ajeng taler kawentenang upacara :
 - ha. Majot-jotan utawi yajnya sesa nyabran sasampun wusan maratengan;
 - na. Masapuh-sapuh rikala pacang wali ring pura;

Pawos 16

- (1) Nangken ngawarsa rikalaning Tilem Kasanga kawentenang Tawur Kasanga, katah kabawos ngrupuk, maka cihna pacang mapag rahina Panyepian benjangne.

- (2) Upacara Penyepian sasampun kamargiang pangrupukan benjang nyane patut kamargiang catur brata panyepian, luih ipun :
- ha. Amati geni : tan kengin maapi-api;
 - na. Amati karya : tan kengin nyambut karya;
 - ca. Amati lalangan : tan kengin maoneng-onengan, masuara ghora, maklecan lan sapanunggilan ipun;
 - ra. Amati lelungan : tan kengin malancaran marika-mariki;
- (3) Pabratan inucap kamargiang saking semeng ngantos semeng benjang nyane;
- (4) Sang mamurug kecaping ajeng keni pamidanda manut pararem ring banjar utawi tempekan soang-soang sane kamargiang antuk patilik desa (pecalang desa);
- (5) Riwus rahina Nyepi (benjangne) maka cihna pangawit Icaka Warsa anyar, patut soang-soang warga desa sami saling ngaksama (dharma santhi);

Palet 4

Indik Manusa Yadnya

Pawos 17

- (1) Manusa Yadnya inggih punika upakara-upacara, dharmaning manusa, ngawit saking kamargiang dharmaning mapawarangan ngantos kamargiang upacara pawintenan;
- (2) Upacara kadi ring ajeng madudonan sakadi ring sor :
- ha. Magedong-gedongan kamargiang risampun bobotane mayusa 6 sasih;
 - na. Duk rare medal utawi embas (lekad rare);
 - ca. Kepus udel;
 - ra. Roras rahina;

- ka. Tutug akambuhan (42 rahina);
 - da. Tigang sasih (3 sasih) ;
 - ta. Pawetuan/otonan (6 sasih);
 - sa. Tutug kelih (ngraja wadone, ngembakin lanange);
 - wa. Matatah/mapandes;
 - la. Mawiwaha;
 - ma. Mawinten;
- (3) Upakara-upacara inucap nista, madya utama manut sastra agama saha catur dresta, maka buatan desa dresta, ngawinang sima cara desa;

Palet 5

Indik Resi Yajnya

Pawos 18

- (1) Sang pacang madeg sulinggih, pandita pinaka sang sadaka, salwire jagi ngenterang yajnya patut masadok ring prajuru desa, kalih Parisadha Hindu Dharma;
- (2) Prajuru desa patut nitenin tur wenang ngalengin prade wenten kacihna lempas ring kakecap miwah drestane, tur sareng nyaksinin upacara nyane saha nyobyahang ring paruman desa tegep rawuhing wates kawenangan pangenter yajnya.
- (3) Krama desa patut ngaturang ayah sapamadeg miwah ring panglepasan sang sulinggih riwekas sane katuntun antuk prajuru;

Pawos 19

- (1) Sang sulinggih patut ngarihinan ngayomin pamargin upacara ring wawidangan jagat desa adat Tengkulung sasampun punika wawu muputang yajnya kajebar jagat tiosan utawi kadura desa;

- (2) Krama Desa sareng nitenin katuntun antuk prajuru, mangda sahanan yajnya sane kamargiang kaicen pamuput olih sulinggih, pandita miwah pinandita manut kawenanganya soang-soang;

SARGAH EMPAT
SUKERTHA TATA PAWONGAN

Palet 1

Indik Krama

Pawos 20

- (1) Sane kabawos krama desa inggih punika kulawarga sane magama Hindu jumenek ring wawidangan desa adat Tengkulung;
- (2) Mungging papalihan krama ring desa adat Tengkulung, kawentenan nyane makadi ring sor :
- ha. Krama adat inggih punika, krama sané nyarengin adat, magama Hindu , sampun marabian lan tedun mabanjar adat, mipil tur sutindih ring desa adat lan nyungkemin kahyangan tiga desa adat Tengkulung;
 - na. Krama tamiu inggih punika, krama saking dura desa adat tiosan, sane magama Hindu, nenten mipil sakewanten sareng nyungkemin kahyangan tiga lan nganutin dresta desa adat Tengkulung;
 - ca. Tamiu, inggih punika kulawarga sane nenten magama Hindu, jenek ring wawidangan desa adat Tengkulung lan wantah sareng nyungkemin ring pawongan lan palemaham desa adat kewanten;

Krama Desa Adat Tengkulung wenten 3 (tiga) soroh:

- (1) Krama ngarep utawi krama adat inggih punika krama sane nyarengin adat, magama Hindu, sampun marabian, mipil tur nyungkemin kahyangan tiga desa adat Tengkulung;
- (2) Krama, tan ngarep, luwire :
 - ha. Krama Paron inggih punika krama saking dura desa sane sampun masadok ring prajuru banjar lan desa, lan sampun madruwe tanah karang pumahan, tur sampun jenek ngawit 6 (nem) sasih nyantos 10 (dasa) warsa;
 - na. Krama Panyade inggih punika krama sane mewiwit saking desa adat Tengkulung sane sampun matilar dados krama adat desa adat siosan, nanging waris ipun kantun ring desa adat Tengkulung turmaning mawali dados krama desa adat Tengkulung;
 - ca. Krama Pangele inggih punika krama desa adat Tengkulung, utawi krama saking dura desa sane wenten pakilitan ring krama ngarep lan jumenek ring krama ngarep.
 - ra. Krama daa taruna inggih punika krama sane mayusa 15 nyatos 30 warsa sane durung marabian;
 - ka. Krama datu inggih punika krama sane mayusa lintangan ring 30 warsa tur nenten naenin ngamargiang kramaning alaki rabi nyantos lampus;
- (3) Krama Balu inggih punika krama sane katinggalin sangkaning sane istri utawi sane lanang padem utawi sangkaning nyapian. Krama balu kepeah dados 4 (petang) soroh :

- ha. Balu makrambian inggih punika balu sane sampun madruwe pianak cucu durung marabian;
- na. Balu ngempu inggih punika balu sane madruwe pianak kantun alit.
- ca. Balu ngatung inggih punika balu sane nenten madruwe pianak utawi santana;
- ra. Balu ngelisting inggih punika balu sane nenten madruwe pianak, arta warisan lan sameton;

Pawos 22

Tata caraning ngaranjing dados krama desa :

- (1) Ngawit dados krama desa adat mawiwit sangkaning pawiwahan;
- (2) Panamaya tedun makrama desa :
 - ha. Nyabran rahina budha kliwon dungulan (galungan) saha majalaran antuk tatengeran suaran kulkul arep ring krama sane ngamong ayahan desa;
 - na. Ngantos 6 (enem) sasih mawiwit pawiwahan;
 - ca. Marep ring krama désa sané mawit saking ngarangin, kasulurang manut pararem;
- (4) Sang saking séwosan désa yaning sareng tedun makrama désa ring Désa Adat Tengkulung patut keni pacingkrem, sané ageng nyané kasulurang manut pararem;
- (5) Yan wénten krama saking séwosan désa sareng ngranjing makrama désa ring désa adat Tengkulung patut kadulurin antuk likita saking desa wiwitan nyane sané tegap lan jangkep;
- (6) Tata caraning ngaranjing dados tamiu :
 - ha. Masadok ring kelian banjar manut ring pikamkam kadinasan;

na. Naur prabea manut pararem banjar/desa adat;

Pawos 23

Tategenan miwah swadarma krama desa adat luire :

(1) Tategenan krama luire :

ha. Krama ngarep, keni urunan miwah ayahan mamungkul;

na. Krama balu, keni ayah manut kawonganya :

1) Balu ngelisting, lanang utawi istri keni ayahan lanang utawi istri;

2) Balu makrambian, lanang utawi istri sane madruwe santana lanang utawi istri sampun mayusa 17 (pitulas) warsa keni ayahan balu;

3) Balu Nyapian, kadadosang luput papeson sake-wanten keni ayah manut arah-arahan banjar/desa adat yening balu lanang ayah lanang, balu isri ayah istri;

ca. Krama pangele, keni ayah-ayahan sakadi mararesik ring kahyangan tiga, banjar lan sane tiosan manut ring kawigunan;

(2) Krama desa adat kadadosang:

ha. Mapuankid utawi tan tedun ngayah luire :

1) Ritakala mapawangunan utawi nasarin. ngerebin sanggah, piasan, bale daja, bale dangin, bale dauh, klumpu miwah pawon;

2) Ritakala mayajnya, ngotonin, nyakapang, masangih, sungkan lan patirtan;

3) Maluasan utawi ngaluang;

4) Matepetin lan siosan, matepetin selami asasih;

១) ប្រតិបត្តិការងាររបស់អង្គការសុខភាពពិការភ្នែកខ្មែរ
យកមកប្រើប្រាស់ (ស្តី) បញ្ចប់ការងារប្រចាំថ្ងៃ

គ) ការងារបំប៉នសម្រាប់អ្នកជំងឺ (គ្រូបង្រៀន) បំប៉ន
បំប៉ន

ឃ) រៀនសូត្រចំពោះអ្នកជំងឺ (គ្រូបង្រៀន) បំប៉ន
បំប៉ន

ង) បញ្ជូនអ្នកជំងឺ (គ្រូបង្រៀន) បំប៉ន
បំប៉ន

(២) ដំបូងគឺស្រាវជ្រាវ

១) មិនមែនជាមនុស្សធម៌ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្សធម៌

២) មិនមែនជាមនុស្សធម៌ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្សធម៌

៣) មិនមែនជាមនុស្សធម៌ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្សធម៌

៤) មិនមែនជាមនុស្សធម៌ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្សធម៌

(៣) ដំបូងគឺស្រាវជ្រាវ

១) មិនមែនជាមនុស្សធម៌ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្សធម៌

២) មិនមែនជាមនុស្សធម៌ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្សធម៌

៣) មិនមែនជាមនុស្សធម៌ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្សធម៌

៤) មិនមែនជាមនុស្សធម៌ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្សធម៌

(៤) ដំបូងគឺស្រាវជ្រាវ

១) មិនមែនជាមនុស្សធម៌ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្សធម៌

២) មិនមែនជាមនុស្សធម៌ទេ ប៉ុន្តែជាមនុស្សធម៌

- 5) Mapuankid sungkan salami (tigang) rahina, nenten dados medal, yaning sampun arahina kenak (seger) mangda masadok ring prajuru;
- na. Nyada mapiteges wusan ngayah, risampun mayusa 65 (enem dasa lima) warsa utawi lintang;
- ca. Mogpog utawi ngetut ayahan saha papeson antuk brana, manut pararem, majeng ring krama desa sane magenah ring tiosan Desa Adat;
- ra. Panyeledihi nyade wiadin nyuksukin ayah risampun mayusa 17 (pitulas) warsa;
- (3) Swadharmaning Krama Adat, luwiré :
- ha. Satinut ring sadaging awig-awig, pararem lan pasuara désa adat;
- na. Tan maren sareng mautsaha, mangda désané prasida nyujur patitis ring ajeng;
- ca. Sayaga sareng natakin panes tis kértiyasan désa adat;
- ra. Keni paturunan, peson-peson lan ayahan mamungkul;
- (4) Swadharmaning Krama Tamiu inggih punika :
- ha. Satinut ring tatiwak désa adat ngenanin indik ngupadi kasukertan désa adat ring sekala niskala;
- na. Tan kéngin nungkasin kértiyasan désa adat.
- ca. Patut masadok ring kelian banjar ritatkala narima tamiu nyantos lintangan ring 24 jam;
- ra. Ngaturang punia lan ayahan ring parhyangan manut kabuatan;
- (5) Swadharmaning Tamiu, inggih punika :
- ha. Satinut ring tatiwak desa adat ngenanin indik pawongan lan palemahan;
- na. Tan kengin nungkasin kertiyasan desa adat;

- ca. Patut masadok ring kelian banjar ritatkala narima tamiu nyantos lintangan ring 24 jam;
- ra. Keni punia manut pararem;

Pawos 24

Kapatutan krama lan tamiu :

- (1) Kapatutan Krama Adat sakadi ring sor :
 - ha. Polih pasayuban saking desa;
 - na. Polih kasukertan miwah kasucian déwék, parhyangan miwah karang nyané;
 - ca. Polih kasukertan padruwén nyané sowang-sowang;
 - ra. Ngamedalang usul ritatkala wenten paruman ring desa sane mabuat;
 - ka. Dados prajuru ring banjar utawi desa;
 - da. Polih pamutus saking prajuru ritatkala wenten wicara;
 - ta. Polih iaiuputan manut pararem;
- (2) Kapatutan Krama Tamiu :
 - ha. Patut madana punia ring desa / banjar adat, manut pararem;
 - na. Polih pasayuban marupa pitulung rikañjekan katibén pañcabhaya;
 - ca. Polih pamutus saking prajuru ritatkala wenten wicara;
- (3) Kapatutan Tamiu :
 - ha. Patut madana punia ring desa / banjar adat, manut pararem;
 - na. Polih pasayuban marupa pitulung rikañjekan katibén pañcabhaya;
 - ca. Polih pamutus saking prajuru ritatkala wenten wicara;
- (4) Silih tunggil krama désa lan tamiu tan kadadosang ngajak wong wadon tuna susila ngranjing miwah ngarerep ring wawidangan désa adat, sapisira ugi sané piwal, patut keni pamidanda manut pararem;

- (5) Krama desa lan tamiu tan kadadosang makta, nganggen, madruwe sarana, sane tan manut ring uger-uger guru wisesa, sapisira ugi sane tiwal, patut keni pamidanda manut pararem;

Pawos 25

Wusan dados krama désa :

- (1) Sangkaning :
ha. Séda;
na. Pinunas ngaraga;
ca. Kanorayang, malantaran piwal ring awig-awig miwah pararem désa, utawi tan satinut ring pituduh prajuru sajeroning indik nyupat sikian, minakadi nénten prasida ngeséhin prawerti;
- (2) Sang wusan dados krama désa taler kabawos wusan mabanjar, mangda nenten kabawos empak ngulanting;
- (3) Sang wusan dados krama désa tan polih pah-pahan druwén désa utawi banjar, tur tan polih pasayuban malih sajeroning ala-ayu;
- (4) Sang kanorayang dados malih tedun makrama désa yaning sampun maseh parisolah ipun tur malarapan antuk katrima ring banjar adat sowang-sowang, maweweh pamogpog manut pararem;
- (5) Prade sangkaning rahayu, polih lekita bukti patilar saking prajuru desa;

Pawos 26

Ayah-ayahan krama.

- (1) Satunggil krama, manut paetangan nyane, keni ayah-ayah sekadi ring sor :
ha. Ayahan utama inggih punika ayah sane kamargiang olih krama sane ngamargiang swadharma ekajati utawi dwijati;

- na. Ayahan ngarep inggih punika ayah sane kamargiang olih krama sane dados krama adat, sane jangkep alaki rabi miwah balu. Ayahan ngarep mapiteges paturunan peson-peson miwah ayahan mamungkul;
- ca. Ayahan balu inggih punika ayah sane kamargiang olih krama balu sekadi ring sor :
- 1) Balu makrambian, keni ayah lan urunan aparo;
 - 2). Balu ngempu, keni ayah lan urunan aparo;
 - 3). Balu ngatung, tan keni ayah, nanging keni urunan aparo;
 - 4). Balu ngelisting, luput manuk;
- ra. Ayahan daa taruna, paturunan lan papeson luput manuk, kemawon keni karya gotong royong manut kabuatan;
- (2) Soang-soang ayahan punika wantah kamargiang siki kemanten, manut kawentenan krama inucap;
 - (3) Sahananing krama sané sampun munggah daa truna, soang-soang patut sareng ngayah sané kawastanin ayah daa truna;
 - (4) Ayah daa truna punika kapupulang sajeroning Sekaa Truna;
 - (5) Sekaa Truna punika patut wénten ring soang-soang banjar adat;
 - (6) Krama Adat wenang nyada ayah, sané mateges mademang ayahan, yan sampun kapastika, luwiré :
 - ha. Sungkan tahunan;
 - na. Yan sampun madruwe pangentos utawi panyeledihi;
 - ca. Risampun mayusa langkungan ring 65 warsa;
 - (7) Krama Adat kadadosang :
 - ha. Mapuankid utawi tan tedun ngayah / parum :

៣) វិសាលភាពគ្រួសារ គោលការណ៍គ្រួសារធម្មតា

៤) គ្លីនិកបុរាណវិទ្យាប្រវត្តិសាស្ត្រ

៥) គោលការណ៍ប្រឹក្សាសុខភាពសាធារណៈ គោលការណ៍សុខភាពសាធារណៈ
គ្រួសារធម្មតា

គ) ហេតុអ្វីបានជាប្រជាជន (គោលការណ៍) រ៉ាំរ៉ៃ/គ្រួសារប្រាសាទសុខភាព
គ្រួសារធម្មតា

ឃ) ហេតុអ្វីបានជាប្រជាជនមានជំងឺស្រពិលស្រពិល ហេតុអ្វីបានជាគ្រួសារ
ធម្មតាប្រកបដោយសុខភាពធម្មតា

បុគ្គលិក ២

១) ហេតុអ្វីបានជាគ្រួសារធម្មតាមានសុខភាពល្អជាងគ្រួសារធម្មតាមានសុខភាព
ខ្សោវ?

(៣) គ្រួសារធម្មតាមានសុខភាពល្អជាងគ្រួសារធម្មតាមានសុខភាព
ខ្សោវ តើមានហេតុអ្វី?

១) មធ្យមស្ថានភាពសុខភាពសាធារណៈ ហេតុអ្វីបានជាមានប្រជាជន
ខ្លះៗ

គ) ហេតុអ្វីបានជាគ្រួសារធម្មតាមានសុខភាពល្អជាងគ្រួសារធម្មតា
មានសុខភាពខ្សោវ តើមានហេតុអ្វី? តើមានហេតុអ្វីបានជាគ្រួសារ
ធម្មតាមានសុខភាពល្អជាងគ្រួសារធម្មតាមានសុខភាពខ្សោវ?

(៤) ហេតុអ្វីបានជាគ្រួសារធម្មតាមានសុខភាពល្អជាងគ្រួសារធម្មតា
មានសុខភាពខ្សោវ?

(៥) ហេតុអ្វីបានជាគ្រួសារធម្មតាមានសុខភាពល្អជាងគ្រួសារធម្មតា
មានសុខភាពខ្សោវ តើមានហេតុអ្វី? តើមានហេតុអ្វីបានជាគ្រួសារ
ធម្មតាមានសុខភាពល្អជាងគ្រួសារធម្មតាមានសុខភាពខ្សោវ?

- 1). Rikala nangun yajnya, kaluwasan masengker déwasa;
 - 2). Keni dadawuhan saking guru wisésa;
 - 3). Kapyalang, luiré : sungkan, matepetin, kalayu sekaran, lan sakancan punika;
- na. Dados nyudi patajuh (kawakilang) ring warga/krama tiosan, sané sampun daa truna;
- ca. Dados mogpog utawi nutug ayahan antuk artha brana utawi ngampel, pradé makarya ring dura désa;

Pawos 27

Tata titi krama desa utawi tamiu, sane nampi krama tamiu utawi tamiu :

- (1) Krama desa utawi tamiu sané nampi krama tamiu utawi tamiu jantos marerepan :
 - ha. Mangda masadok ring kelian banjar, arahina saking ngawit marerepan ring genah sang narima;
 - na. Yaning krama tamiu utawi tamiu punika madunungan rawuh asasih, kelian banjar patut nuréksain kabuatan nyané madunungan, kadungang ring ilikita sané ninasang kabuatan ipuné;
- (2) Yening kabuatan nyané tan manut ring sané katinasang, kelian banjar wenang ngawaliang krama tamiu utawi tamiu punika;
- (3) Yaning krama tamiu utawi tamiu punika jenek rawuhing nem sasih taler durung kasadokang, krama desa utawi tamiu sané nampi patut keni pamidanda manut pararem;

Palet 2
Pamucuk Desa
Pawos 28

Pamucuk Desa Adat inggih punika :

- (1) Sabha Desa.
- (2) Kertha Desa.
- (3) Prajuru Desa.

Sabha Desa
Pawos 29

- (1) Sabha Desa, inggih punika paruman desa sane taler kabawos paruman agung desa adat sane kamiletin antuk krama maka sami miwah prajuru adat sami sane matatujon pacang nepasin sahananing wicara sane mawiwit saking awig-awig lan sane mapakilitan ring tata adat, agama, budaya miwah sahananing pidabdab pewangunan ring desa adat sane muatang pamutus ring sajeroning paruman agung;
- (2) Manut makadi dresta sane manggeh ring adat, sahananing pamutus-pamutus sane kamedalang tur kamanggehang ring desa adat dumogi panglaksanaan adat-istiadat prasida mamargi ajeg patut kaputusing ring sajeroning paruman desa sane mawasta sabha desa;

Kertha Desa
Pawos 30

- (1) Kertha Desa inggih punika genah prajuru desa lan krama desa adat nunas dharma tatimbang yening wenten nepasin daging awig-awig;
- (2) Swadharmaning Kertha Desa, wenang mapaica saluwuring dharma tatimbang ring prajuru desa, makadi :
ha. Indik prajuru desa sane singsal ngamargiang awig – awig;

- គ. ហិរញ្ញវត្ថុឲ្យអាចសរុបសំបុត្របុគ្គលិកបំបែកក្នុងតំបន់។
- ឃ. ហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់គ្រងសកម្មភាពអាចសម្រេចបានសំបុត្របំបែក។
- (ង) តំបន់អាចបញ្ជូនសិទ្ធិទៅឲ្យម្ចាស់ក្នុងប្រទេសអាចបញ្ជូនឲ្យអាចយកវិបត្តិសិទ្ធិសំបុត្របំបែក។

សេចក្តីសង្ខេបសំបុត្រអាចសរុប។

បទប្បញ្ញត្តិ។

- (ក) តំបន់អាចឲ្យស្រុកក្រុង (សំបុត្រ) ដំបូងក្នុងស្រុក (សំបុត្រ) ដំបូងឲ្យស្រុក។
- (ខ) សរុបអាចស្នើសុំសំបុត្រអាចសរុប៖
 - ហ. មិនមែនសំបុត្រអាចសរុបក្នុងតំបន់។
 - គ. មិនមែនសំបុត្រអាចសរុបក្នុងស្រុក។
 - ឃ. មិនមែនសំបុត្រអាចសរុបក្នុងស្រុក។
 - ង. មិនមែនសំបុត្រអាចសរុបក្នុងស្រុក។
 - ច. មិនមែនសំបុត្រអាចសរុបក្នុងស្រុក។
 - ឆ. តំបន់អាចសរុបក្នុងស្រុក។

ប្រទេសអាចសរុប។

បទប្បញ្ញត្តិ។

- (ក) សរុបអាចសំបុត្រប្រទេសអាចសំបុត្រ៖
 - ហ. ក្រុង។
 - គ. បំបែក/បំបែក។
 - ឃ. បំបែក។
 - ង. បំបែក។
 - ច. បំបែក។
 - ឆ. បំបែក។
 - ជ. បំបែក។

- na. Indik krama desa sane pacang nguwah nguwuhin awig-awig desa adat;
 - ca. Indik wenten wicara ring desa adat sane kasungguh perkara;
- (3) Kertha Desa patut ngicenin dharma tatimbang lan ngawantu prajuru desa lan krama desa yening wenten pikobet indik pamargin awig-awig;

Tatacara Ngadegang Kertha Desa

Pawos 31

- (1) Kertha Desa makweh nyane 1 (siki) diri nyantos 3 (tiga) diri, manut kabuatan;
- (2) Sane dados kadegang Kertha Desa luwirnya :
 - ha. Mawiwit saking krama adat, desa adat Tengkulung;
 - na. Wikan ring hukum adat, agama lan hukum Nasional;
 - ca. Ritatkala kacawis, mayusa sakirangnya 40 warsa,
 - ra. Nenten cedangga, ceda pramana miwah ceda laksana;
 - ka. Jujur, wicaksana lan lascarya ngayah;
 - da. Kasudi olih prajuru desa, pamucuk desa lan suwen nyane dados kertha desa 5 warsa;

Prajuru Desa

Pawos 32

- (1) Sane kasinanggeh Prajuru Desa inggih punika :
 - ha. Bandesa;
 - na. Patajuh;
 - ca. Penyarikan;
 - ra. Patengen;
 - ka. Kasinoman desa;
 - da. Pasayahan;

(໘) ປຽກງາດາດ/ຕາຕູ່ວບາດາດີ

ບາ ຍິບິບິບາດາດີບາດາດີ

ລາ ບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

ສາ ຍິບິບິບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

ກາ ຕຽກງາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

ບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

ບາດາດີບາດາດີ

(໙) ບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

ບາ ງາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ (ບາດາດີ) ບາດາດີບາດາດີບາດາດີ
ຍິບິບິບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

ລາ ບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ
ບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

ສາ ບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ
ບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

ກາ ບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

ລາ ບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ
ບາດາດີບາດາດີ

(໑໐) ປຽກງາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

(໑) ປຽກງາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

(2) ບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ
ບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

(3) ປຽກງາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ
ບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີບາດາດີ

- (2) Prajuru Desa/Banjar patut :
- ha. Mawiwit saking krama adat;
 - na. Waras lan tan cacad angga pramana;
 - ca. Maparilaksana becik lan nenten cacad hukum;
 - ra. Jujur, pradnyan, wicaksana lan madruwe pangunadika, lascarya ngayah;

Tatacara Ngadegang Prajuru Desa

Pawos 33

- (1) Tatacara Ngadegang Prajuru Desa :
- ha. Desa Adat Tengkulung dados ngusulung 3 (tiga) calon bandesa mawiwit saking krama adat sane mawiwit saking banjar adat;
 - na. Kawentenang prawartaka pemilihan, kamanggalaning antuk prajuru sane lawas, kawantu olih kelian utawi prajuru banjar sane kasudi;
 - ca. Pemilihan kamargiang ring balai banjar utawi ring pura kayangan tiga utawi genah tiosan sane kasungkemin;
 - ra. Calon sane kacawis paling makweh sane jayanti;
 - ka. Bandesa wenang nyudi pangabih nyane utawi kamanggehang mawiwit pemilihan;
- (2) Prajuru desa kadegang 5 warsa apisan olih paruman agung desa adat;
- (3) Prajuru sané wawu kepilih kaupasaksiang ring Pura Desa;
- (4) Sajawaning wénten parindikan sios, sang sampun puputing panumaya dados prajuru, kéngin kapilih malih;
- (5) Prade Bandesa Adat mararyan, sadurung panumayan ipun, swadarman nyane kamargiang olih pangliman utawi petajuh nyane rawuh puputing panumaya;

ບາບສາມ ກຸ່ມ ໑

(໑) ກິດເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ເປັນສາມສິດທິທາງກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະການດັ່ງນີ້:

- ໙) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີທາງເລືອກທີ່ຈະເຂົ້າມາເຮັດວຽກ
- ໑໐) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດການ
- ໑໑) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ
- ໑໒) ສິດທິຂອງບຸກຄົນທີ່ເຮັດວຽກ
- ໑໓) ສິດທິຂອງບຸກຄົນທີ່ເຮັດວຽກ
- ໑໔) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ
- ໑໕) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ
- ໑໖) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ
- ໑໗) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ

(໒) ກິດເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ເປັນສາມສິດທິທາງກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະການດັ່ງນີ້:

(໓) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ

ບາບສາມ ກຸ່ມ ໒

(໑) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີທາງເລືອກທີ່ຈະເຂົ້າມາເຮັດວຽກ

- ໙) ກິດເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ເປັນສາມສິດທິທາງກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະການດັ່ງນີ້:
- ໑໐) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດການ
- ໑໑) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ
- ໑໒) ສິດທິຂອງບຸກຄົນທີ່ເຮັດວຽກ
- ໑໓) ສິດທິຂອງບຸກຄົນທີ່ເຮັດວຽກ
- ໑໔) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ
- ໑໕) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ
- ໑໖) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ
- ໑໗) ບັນດາກິດຈະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ

Pawos 34

- (1) Ritatkala ngamargiang kasukerthan desa adat, Bandésa kawantu olih :
 - ha. Pangliman/Patajuh, pinaka wakil bandésa;
 - na. Penyarikan, pinaka juru surat;
 - ca. Patengen, pinaka pangamong druwén désa;
 - ra. Kelian-kelian banjar adat;
 - ka. Kasinoman pinaka juru arah;
 - da. Pecalang sane nreptiang pamargi ritatkala wenten karya adat, budaya lan agama Hindu;
 - ta. Prajuru ring soang-soang pura Desa, Puseh, Dalem lan sane tiosan sane dados amongan utawi panyiwian desa;
- (2) Ritatkala ngénterang kasukertan ring niskala, Bandésa patut masinggihang pamangku kahyangan tiga miwah kahyangan desa tiosan;
- (3) Indik tata titi ngadegang pecalang, swadarma lan patitis ipun, kamanggehang manut pararem;

Pawos 35

- (1) Swadharmaning Bandésa Adat, inggih punika :
 - ha. Ngénterang paruman-paruman désa adat;
 - na. Ngénterang panglaksanaan sadaging awig-awig miwah pamutus-pamutus krama désa, sané kasinanggeh pararem;
 - ca. Ngaraksa miwah nudonang tata-titiné migunayang arta brana druwén désa;
 - ra. Nuntun saha ngénterang krama désa rawuhing warga désa sami, ngupadi kasukertan sekala lan niskala;
 - ka. Nuntun saha nyaksi upacara sangaskaraning kahuripan sané mabuat;

២១ គូត្រូវរក្សាទុកភារកិច្ចដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យាស្របតាមការកំណត់
ប្រកាសនៃការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាំង
រក្សាទុកភារកិច្ចទាំងឡាយ។

២២ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ។

២៣ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ។

២៤ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ។

(ក) បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ។

(ខ) បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ។

(គ) បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ។

បទប្បញ្ញត្តិ ២៤

ស្នង់ដោយការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ។

បទប្បញ្ញត្តិ ២៥

ស្នង់ដោយការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ។

បទប្បញ្ញត្តិ ២៦

ស្នង់ដោយការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃការកំណត់ភារកិច្ចស្របតាមការកំណត់បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ។

- da. Nuntun saha ngénterang warga désa, nginggilang kasuksman agama, kasucian kahyangan, kasucian palemahan, kasucian pawongan, miwah tata-titiné migunayang sétra;
 - ta. Mawosin miwah niwakang pamutus marep ring wicàra krama;
 - sa. Maka duta désa adat, matemuang babawos ring sapisira ugi;
 - wa. Lan sané séwosan sané wénten pakilitan nyane ring désa adat;
- (2) Tata-titiné ngalaksanayang swadharma inucap ring ajeng, tan maren patut satinut ring daging awig-awig, pararem, dresta miwah pamutus paruman krama désa adat;
 - (3) Panglaksanané ring ajeng patut kasobyahang ring désa adat, kapungkur ipun;
 - (4) Sumakuta utawi sumanggup natak pamutus paruman krama désa adat, ngenanin swadharman sowang-sowang prajuru;

Pawos 36

Swadarmaning Patajuh inggih punika ngawantu Bandesa ring widang Parhyangan Pawongan lan Palemahan;

Pawos 37

Swadarmaning Penyarikan inggih punika ngawantu Bandesa ngaryanin saluir sewalapatra, nyatet inventaris desa tur nyuratang saluiring pamutus pangrawos desa ring sangkepan;

Pawos 38

Swadarmaning Patengen inggih punika ngawantu Bandesa ngaryanin utawi ngarincik sakaluwir pangranjing miwah pamedal jinah desa adat lan ngupapira padruwen desa adat;

Pawos 39

Swadarmaning Kasinoman Desa, ngewantu Bandesa nyobyahang sewalapatra utawi pamutus pengerawos desa ring tempekan desa;

Pawos 40

Swadarman Pecalang Desa ngawantu Bandesa nreptiang pamargin upakara yadnya, dharmaning Agama lan Dharmaning Negara.

Pawos 41

Patias utawi olih-olihan lan laluputan pamucuk désa adat, kamanggehang manut pararem;

Pawos 42

- (1) Wusan dados Pamucuk Désa Adat, sangkaning :
 - ha. Lampus, padem;
 - na. Pinunas ngaraga;
 - ca. Swadharmannyane sampun puputing sengker;
 - ra. Kawusanang utawi kanorayang olih krama désa duaning iwang pamargi, manawi nilar sesana;
- (2) Ngentosin, ngwusanang utawi nganorayang pamucuk désa adat, patut kamargiang sajeroning paruman agung désa adat;

Pawos 43

Patiyas utawi olih-olihan prajuru desa luire :

- (1) Luput rarampen (peson-peson);
- (2) Polih tanding tengah;
- (3) Petias siosan manut pararem;

- (3) Kulkul sekaa-sekaa, samalih kulkul pondokan tan kalugra nyawerin sukat miwah tengeran kulkul desa/banjar prade mamurug keni pamidanda manut pararem;

Palet 4

Indik Paruman

Pawos 46

- (1) Paruman utawi sangkepan ring desa adat Tengkulung wenten :
- ha. Paruman desa/banjar kawentenang :
 - 1) Nyabran nem sasih apisan, maka cihna tan parah-arrah, duaning sampun panumaya manut pararem;
 - 2) Napkala (patgata kala) maka jalaran arah-arrah manut babuatan;
 - na. Sangkepan prajuru utawi dulun desa, kawentenang manut wiguna;
 - ca. Paruman sekaa-sekaa manut babuat;
- (2) Paruman desa utawi banjar madudonan sakadi ring sor :
- ha. Prasida lumaksana risampun katedunin antuk sang patut ngamiletin kamanggala antuk tengeran kulkul miwah mabusana adat, saha tan kalugra makta gagawan lan tan maren ngarcana ring Ida Bhagawan Penyarikan maka sarana Widhi Widhana Cane;
 - na. Maka sarana jagi pangawit kalaksanayang sep-sepan saha riwusan nyacah kamargiang nawur dadosan gung alit manut pararem;
 - ca. Tan kalugra ngawetuang suara ghora utawi byuta prade wenten makadi punika patut keni pamidanda bea pecamil kadi dandaning nguman-uman ring sabha;

- ra. Pamutus babawos briyuk sapanggul (ingkup) punika sane kamanggehang;
- (3) Prade daging paruman tan kacumponin mangda prajuru desa/banjar ngilikang babawos, saha putusan nyane mangda kararemang antuk krama desa/banjar, samaliha prade tan prasida kasungkemin rawuh ping tiga, prajuru banjar wenang nunas bawos ring kertha desa manut undagan luire : kamanggehang paingkupan prajuru, ngraris panglingsir, panguntat paruman;

Pawos 47

- (1) Sajeroning paruman desa, bandesa adat patut nyiarang pamargi ngenterang desa, pamekas nganinin indik:
- ha. Munjuk lungsuring pakraman saha ayah-ayah, sulur artha brana druwen desa;
- na. Rencana prajuru ngenanin usaha desa kapungkur;
- (2) Pamutus paruman desa sinanggehang pararem maka pamitegep pamargin awig-awig;

Pawos 48

- (1) Sangkepan prajuru desa kawenang ngarincikang usaha desa kapungkur;
- (2) Sangkepan prajuru tan kawenang ngawedalang tategenan ring krama sadurung kaingkupin antuk krama desa;
- (3) Pamutus sangkepan prajuru ngawetuang paswara, maka pidaging pituduh sang ngawiwenang ngonekang pecak pararem krama desa, sasampun kaingkupin ring paruman prasida pinaka pararem desa;

Palet 5

Indik Padruwen Desa

Pawos 49

- (1) Padruwen Desa Adat Tengkulung makadi ring sor :

- ha. Kahyangan desa, luire :
 - 1) Kahyangan Tiga;
 - 2) Pura Swagina;
- na. Bale Banjar;
- ca. Setra-setra palemahan, makadi setra pakingsan, setra pangarep;
- ra. Lelanguan, minakadi tetabuhan lan ilen-ilen padruwen bebanjaraan/tempekan luire :
 - 1) Gong barungan Desa Adat Tengkulung;
 - 2) Angklung Klentangan Desa Adat Tengkulung;
 - 3) Gong bebatelan Desa Adat Tengkulung;
 - 4) Ilen-ilen / wali Desa Adat Tengkulung;
 - 5) Likita-likita, luwire pipil krama, awig-awig, paswara, pararem lan sertipikat padruwen Desa Adat Tengkulung;
- ka. LPD (Lembaga Perkreditan Desa);
- da. Usaha Desa Adat;
- ta. Nyasa, sasanthi;
- sa. Pecalang;
- (2) Olih-olihan Desa Adat Tengkulung luire :
 - ha. Urunan krama desa adat;
 - na. Paica saking Guru Wisesa;
 - ca. Dana punia tiosan, sane patut;

Pawos 50

- (1) Prajuru desa wenang ngetangang pamupon laba pura lan sapanunggilan druwen desa;
- (2) Pikolih lan pamupon nyane kanggen prabea piodalan lan wawangunan ring pura;

- (២) កាប្បគោរមស្តីបន្តិចបន្តួចប្រក្សបញ្ជាខ្មែរឬប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រូវតែស្តាប់និង
គំនិតគួរត្រូវប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវ។
- (៣) សតិស្ម័គ្រប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រូវតែស្តាប់តាមគ្រូ។
- (៤) ប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រូវតែស្តាប់តាមប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវតាមត្រូវ
តាម។

បញ្ចូល ៤ ។

ហិទ្ធិការកាប្បគ្រូ។

បុគ្គលិក ១៧ ។

- គ្រូប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រូវតែស្តាប់តាមប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវ ។
- (ក) ប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រូវតែស្តាប់តាមប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវ ។
 - (ខ) ប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រូវតែស្តាប់តាមប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវ ។
 - (គ) ប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រូវតែស្តាប់តាមប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវ ។
 - (ឃ) ប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រូវតែស្តាប់តាមប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវ ។

បញ្ចូល ៧ ។

ហិទ្ធិការបិណ្ឌសិក្សា។

បុគ្គលិក ១៧ ។

- (ក) បិណ្ឌសិក្សាត្រូវតែស្តាប់តាមប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវ ។
- (ខ) បិណ្ឌសិក្សាត្រូវតែស្តាប់តាមប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវ ។
- (គ) បិណ្ឌសិក្សាត្រូវតែស្តាប់តាមប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវ ។
- (ឃ) បិណ្ឌសិក្សាត្រូវតែស្តាប់តាមប្រក្សបញ្ជាខ្មែរត្រឹមត្រូវ ។

- (3) Nyabran pasangkepan desa, prajuru pangamong druwen desa ngawentenang atur parindik munjuk lungsur padruwen ring krama desa;
- (4) Sakaluwir druwen desa patut wenten likitan nyane;
- (5) Tan kalugra ngadol utawi ngesahang druwen desa yan tan kasungkemin antuk krama desa;

Palet 6

Indik Panyanggran Banjar

Pawos 51

Krama desa rikala karya suka-duhka, patut kasanggra antuk banjar luwire :

- (1) Prade ngawangun pitra yajnya utawi manusa yajnya, manut pinunas sang mayajnya;
- (2) Pangrombo utawi karya gotong-royong krama nganti ping tiga, saiangkungan punika patut katuran pangu;
- (3) Pangu rikala pitra yajnya mangda kanutang ring abot ingan yajnyane, prade saking semengan nganti wengi, katuran pangu ping kalih;

Palet 7

Indik Pawiwahan

Pawos 52

- (1) Pawiwahan inggih punika patemoning purusa pradana malarapan panunggalan kahyun suka citta kadulurin upasaksi sekala-niskala;
- (2) Pamargin pawiwahan luire :
 - ha. Pepadikan, kamanggala antuk pakrunan;
 - na. Ngarorod, ngrangkat rihin wawu kakrunayang;
 - ca. Pawiwahan nyeburin utawi santana nyeburin;
- (3) Pidabdab sang pacang mawiwaha patut :

ហ) សម្បត្តិក្នុងស្រុក (ប្រសិទ្ធភាពកម្មវិធីកម្មវត្ថុកំរិតកម្មវិធី) ។

គ) សក្តានុពលមនុស្ស (ទោស្តបទ) ។

ឃ) ការស្នើសុំប្រកបដោយស្មោះត្រង់ និងសុចរិត។

(១) បង់ចំណាយប្រតិបត្តិការកម្មវិធីកម្មវត្ថុកំរិតកម្មវិធីនិងសំណើបង់ប្រាក់។

បទប្បញ្ញត្តិ ១២២

(ក) បទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត៖

ហ) សម្បត្តិគ្រប់គ្រងការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវ។

គ) ក្រសួងស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត
បណ្តាញ។

ឃ) ប្រព័ន្ធស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត។

បទប្បញ្ញត្តិ ១២៣

(ក) សម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត
ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត។

(ខ) បង់ចំណាយប្រតិបត្តិការកម្មវិធីកម្មវត្ថុកំរិតកម្មវិធី៖

ហ) ប្រព័ន្ធស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត

ក) ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត។

ខ) ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត (កម្មវិធីស្រាវជ្រាវ)។

គ) ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត
គឺ។

ឃ) វិស័យស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត
ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត។

ង) ប្រព័ន្ធស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតសម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត
សម្រាប់ការងារស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេត។

- ha. Sampun manggeh daha truna (prasida nganutin Undang-Undang Perkawinan);
 - na. Sangkaning pada rena, (tan kapaksa);
 - ca. Kasudiang prade pangambile sios agama;
- (4) Pamargin pawiwahan mangda nganutin Undang-Undang Perkawinan saking sang ngawiwenang;

Pawos 53

- (1) Pawiwahan sane kapatutang ring desa, sakadi ring sor :
- ha. Sampun kamargiang pabiakala utawi kasaksiang sekalaniskala;
 - na. Wenten pasaksi prajuru sane mapakelingan utawi ngilikitayang pawiwahan;
- (2) Parabian sane tan manut kadi ring ajeng sinanggeh tan patut;

Pawos 54

- (1) Sapa sira ugi pacang ngawarangan pakulawarganya patut masadok ring prajuru, salantur nyane prajuru maritatas, manut tan manut pamargi parabiane;
- (2) Pamargin Papadikan manut dudonan;
- ha. Pakrunan rawuh ping tiga, saha soang-soang malarapan :
 - 1) Kapertama antuk canang;
 - 2) Kaping kalih antuk canang lan sajeng (banten pejati);
 - 3) Kaping tiga, antuk tipat bantal, kabawos pamuput papadikan.
 - na. Risampun mapragat raris sang istri kajak budal ring pakubon sang lanang, saha kalanturang antuk pabiakala;
 - ca. Mangda puput tumus sekala niskala raris kulawarga purusa makta pejati ring mrajan wadone;

- (3) Prade Ngarorod/Ngrangkat patut:
- ha. Reraman lanange ngawentenang pamalaku antuk duta saksi sakirangnya 2 (kalih) diri;
 - na. Pagenahan antene tan kengin ring pakubon sang lanang sedereng mabiakala;
- (4) Sajeroning Pakrunan/Panglukuan patut :
- ha. Kamanggala antuk geng pangampura, majeng ring reraman wadone;
 - na. Kaigumang bawos indik idih-pakidih utawi palemegayan arep ring pasewakan sang ngidih saha dewasa pakrab kambeyane wekas;
 - ca. Kacihnayang indik kapurusa utawi prade santana rajeg kajejerang, kapatut ngidih anak lanang sane kabawos pawiwahan nyeburin, tur risampun sulur pamerasan kategepin kamanggehang santana nyeburin;
 - ra. Prade tan terima, pejati pakrunan kamargiang jantos ping tiga;
- (5) Pakrabkambean mapiteges upacara tinas apadang (tinglas) mapikuren, duaning manut sakadi ring sor :
- ha. Sajeroning kabawos ambe, kalaksanayang ring sekala niskala antuk sarana jejauman miwah pawidi widana :
 - 1) Jejauman pinaka ngambe/ngadungang kayun soang-soang pakulawangan lanang kalawan wadonne;
 - 2) Widhi widhana pinaka pejati niskala nunas wadone ring pamrajan kamulan nyane;
 - na. Sajeroning bawos kerab kambe palaksana ring sekala :
 - 1) Antuk panyaksi krama banjar, duaning kakerabin manawi antuk tengeran kulkul;
 - 2) Pamekas panyaksi prajuru saha ngilikitayang;

Palet 8
Indik Santana
Pawos 55

- (1) Santana wenten kalih pawos, sane kaucap pratisantana miwah santana paperasan;
- (2) Pratisantana inggih punika santana sane metu saking pawiwahan kapatut;
- (3) Prade pawiwahan tan ngawetuang santana kengin ngidih santana antuk upasaksi sekala niskala sane kawastanin santana paperasan;
- (4) Prade pawiwahan tan kapatut ngawetuang santana, mangda tan kantung kawastanin babinjat utawi astra patut kamanggala antuk panyangaskara;
- (5) Santana rajeg inggih punika, pratisantana wadon (pradana) sane kamanggehang lanang (purusa) tur risampun ngalaksanayang pawiwahan nyeburin;
- (6) Sang sane karsayang santana rajeg inucap mawiwit saking :
 - ha. Pratisantana wadon tunggal utawi silih sinunggil prati santana wadon yaning makasami pratisentana wadon;
 - na. Sampun kamanggehang dados pratisantana (purusa);
 - ca. Kapawiwahan kaceburin, kautsahayang antuk jadma sane magama Hindu utawi jadma sane magama siosan sane sampun nglaksanayang pamarisudha raga utawi sudi wadani;
 - ra. Sane kamanggehang santana rajeg patut masadok ring prajuru banjar tur kelian banjar nyiarang ring banjar saha ngaturang ring prajuru desa adat;

Pawos 56

- (1) Ngangkat santana anut dudonan patut maka cihna artha brana pamerasan sane kasaksiang sekala niskala;

- (2) Sapa sira ugi krama pacang ngangkat santana patut masadok ring prajuru adat sanistane asasih sadurung pamerasan;
- (3) Prajuru Adat/Bandesas Adat kawakilin antuk kelian banjar adat nyobyahang ring sawidangan desa/banjar, manawi sang sapa sira ugi rumasa tan lila, mangda masengker kalih wuku sadurung pamerasan masadok ring prajuru adat/bandesas adat;
- (4) Prajuru Adat/Bandesas Adat digelis mawosin saha ngicenin pamutus nepek ring catur dresta miwah pararem;
- (5) Prade sulur pamerasan tan manut kadi kecaping ajeng, prajuru adat utawi bandesas adat wenang ngandeg sang pacang ngamargiang pamerasan, saha ngicenin pamutus mangda kapuputang rihin babawosan manut sulur utawi wicaran nyane;

Pawos 57

- (1) Paperasan sane kapatut ring desa risampun maka cihna :
 - ha. Widhi widhana pamerasan;
 - na. Kasaksinin antuk prajuru desa sane makelingang utawi ngilikitayang;
 - ca. Kasobyahang ring wawidangan desane;
- (2) Sane kapatut peras anggen santana kadi ring sor :
 - ha. Jadma magama Hindu;
 - na. Kulawarga saking purusa, prade tan wenten kengin saking wadon, yaning taler tan wenten wawu kengin sakama-kama (saking kahyun);
 - ca. Kautamayang saking waris pancer kapurusan;
 - ra. Silih tunggil mawiwit saking kulawarga tunggal sanggah utawi mrajan, paibon lan dadia, utawi ngambil anak tios sakewanten sane magama Hindu;

- (3) Kengin ngangkat santana langkungan ring adiri, lanang wiadin wadon;

Palet 9

Indik Nyapian

Pawos 58

- (1) Pawiwahan prasida kawusang malarapan antuk palas marabian utawi kalayu sekaran;
- (2) Wusan mapikuren riantukan silih sinunggil lampus mapiteges balu, makadi balu lanang utawi istri;
- (3) Palas marabian inggih punika sangkaning mawiwit wicara utawi sangkaning pada lila kabawos nyapian;
- (4) Sang ayat palas marabian patut atur supekta indik pailikitan nyane riyin ring sang rumawos (Pengadilan Negeri) wastu tinas apadang pamutus nyane kabawos nyapian, wawu prajuru adat nyobyahang kawentenan nyane ring desa saha keni pangentos suaran kulkul manut pararem;

Pawos 59

- (1) Tata cara palas marabian sakadi ring sor :
- ha. Nawur prabea pasaksi sami matenga;
- na. Pagunakayan polih pahan pada;
- ca. Pabekel tatadan soang-soang kakuasa niri-niri lan warisan kakuasa antuk purusa;
- ra. Ngaweruhin miwah ngupajiwani pratisantana manut swadarmaning guru rupaka;
- ka. Nawur pamidanda pangentos suaran kulkul manut pararem;
- da. Ngelung jinah bolong lan masamsam beras kuning maka cihna palas marabian;

- (໘) ປຸກກິບສູນບັນຍາຍສູນສິບປາຍສູນນິຣຸນຮຸນຮຸນ
- ບາ ຕັດສິນສູນນິຣຸນຮຸນ
- ສາ ສາມສູນສິບປາຍສູນ

ບາບາສີ ໒໐໑

- (໙) ສິດສູນສິບປາຍສູນ
- ບາ ສິດສູນສິບປາຍສູນ (ສິດສູນສິບປາຍສູນ) ສິດສູນສິບປາຍສູນ
- ສາ ສິດສູນສິບປາຍສູນ (ສິດສູນສິບປາຍສູນ) ສິດສູນສິບປາຍສູນ

- (໑໐) ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ
- ບາ ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ (ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ) ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ
- ສາ ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ (ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ) ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ
- ສາ ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ (ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ) ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ
- ສາ ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ (ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ) ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ
- ສາ ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ (ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ) ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ

- (໑໑) ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ
- ບາ ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ (ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ) ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ
- ສາ ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ (ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ) ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ
- ສາ ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ (ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ) ສູນສິດສູນສິບປາຍສູນ

- (2) Prade riwekas sang palas kacihna adung malih, patut :
ha. Ngamargiang pawiwahan malih;
na. Kadanda nikel saking palase;

Pawos 60

- (1) Sang balu kabinayang dados :
ha. Balu luh wit santana (santana rajeg) miwah balu luh boya sentana;
na. Balu muani kapurusa (wit santana) kapurusa miwah balu muani nyeburin (boya santana nyeburin);
- (2) Swadarmaning balu inucap patut :
ha. Ngamanggehang patibrata tan kengin ngamargiang paradara utawi drati krama;
na. Nguwasayang waris gunakaya, tan dados ngadol, ngadeang, makidihang lan siosan punika, sawawaning sampun polih kabebasan saking pianak utawi kulawarga pinih tampek saking prabiane prade okane kantun alit-alit.
ca. Kengin ngidih santana prade wenten pidabdab sadurung silih sinunggil lampus, saha kabebasan antuk kulawarga sinanggeh kapurusa;
ra. Kawenangang mawiwaha malih yan wenten kabebasan manut aksara ring ajeng;
- (3) Balu kaucap tan pageh sakadi ring sor :
ha. Drati krama utawi paradara;
na. Matilar saking pakubon tan pasadok jantos 6 (enem) sasih;
ca. Lempas ring swadarma miwah tan prasida ngesehin salah maprawerti arep ring pituduh kulawarga purusa;

ບູຮານສຳຄັນ ຄຳ
ບູຮານສຳຄັນ
ບູຮານສຳຄັນ

- (໗) ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
ສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
- (໘) ສາທາລະນະສຳລັບບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
 - ໙. ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
 - ໑໐. ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
- (໙) ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
 - ໑. ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
 - ໒. ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
 - ໓. ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ

ບູຮານສຳຄັນ ຄຳ

- (໗) ສາທາລະນະສຳລັບບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
 - ໙. ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
 - ໑໐. ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
- (໘) ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
 - ໑. ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
 - ໒. ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
 - ໓. ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ
- (໙) ບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການບຸກຄົນທີ່ຮຽນສຳລັບການ

Palet 10
Indik Warisan
Pawos 61

- (1) Warisan inggih punika artha brana saha ayah-ayahan ngupadi kasukertan sekala niskala sane mawit saking keluhuranya arep ring turunanya;
- (2) Karang sane sinanggeh warisan makadi :
 - ha. Duwe tengah, sane marupa tegalan, kahyangan, pasuka siwa karang, lan sane siosan;
 - na. Pagunakaya, tatadan/jiwa dana, hutang piutang.
- (3) Wawu kengin kabaos warisan prade wenten :
 - ha. Sang mapiturun (pawaris)
 - na. Katurunan (ahli waris);
 - ca. Artha brana tategenan (ayah-ayahan) maka cihna warisan;

Pawos 62

- (1) Sane kabawos ahli waris inggih punika :
 - ha. Pratisantana purusa.
 - na. Pratisantana (santana rajeg);
 - ca. Santana paperasan lanang/wadon);
- (2) Prade tan wenten sakadi ring ajeng sane sinanggeh ahli waris :
 - ha. Turunan purusa pernah ngunggahang makadi rerama, lanang, pekak, selanturnia, rerama misan, mindon;
 - na. Turunan purusa pernah kasamping makadi kaponakan dimisan miwah mindon;
- (3) Swadarmaning ahli waris patut :

- ហ) គ្រឹះសហគ្រាសត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានល្អ ដើម្បីឱ្យសហគ្រាសមានសេចក្តីជោគជ័យ ក្នុងការច្នៃ/ច្នៃធាតុ/ឬការសហប្រតិបត្តិការគ្នា ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
- គ) ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសហគ្រាសត្រូវតែមានភាពប្រាកដប្រជានិងប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
- ឃ) តម្រូវឱ្យមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសហគ្រាស។

បទប្បញ្ញត្តិ ៤៣

- ឱ្យប្រើប្រាស់សិទ្ធិស្រាវជ្រាវ និង ឱ្យប្រើប្រាស់សិទ្ធិស្រាវជ្រាវ ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
- (ក) វិស័យឧស្សាហកម្ម ឬ ឧស្សាហកម្ម ត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានល្អ ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
 - (ខ) បរិយាកាសឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស ត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានល្អ ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
 - (គ) សិទ្ធិស្រាវជ្រាវ ឬ សិទ្ធិស្រាវជ្រាវ ត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានល្អ ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
 - ហ) គិតលើការប្រើប្រាស់សិទ្ធិស្រាវជ្រាវ។
 - គ) ឧបសគ្គការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ។
 - ឃ) សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស ត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានល្អ ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
 - (៣) ក្រុមហ៊ុនស្រាវជ្រាវ ត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានល្អ ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
 - ហ) សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស ត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានល្អ ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
 - គ) ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស ត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានល្អ ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
 - (៤) ប្រតិបត្តិការស្រាវជ្រាវ ត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានល្អ ដើម្បីឱ្យមានលទ្ធផលប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាស។
 - ហ) គិតលើការប្រើប្រាស់សិទ្ធិស្រាវជ្រាវ។
 - គ) ឧបសគ្គការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ។

- ha. Narima, saha ngutsahayang tatamian pahan kaluhur-anya, makadi ngrempon sanggah/mrajan, pura, saha pangupakarania miwah ayah-ayahan pawaris;
- na. Ngabenang pawaris saha nglanturang upakara-upacara pitra yajnya salantur nyane;
- ca. Nawurin hutang-hutang pawaris mawastu buntas;

Pawos 63

Mungguwing waris kawaris ring desa adat kamargiang makadi ring sor :

- (1) Risampun kalaksanayang pitra yajnya lan hutang-hutang pawaris buntas katawur, wawu warisan dados kaepah;
- (2) Para ahli waris sami polih pahan sangkaning pagunakaya, sawawaning karang,tegal, kaemong antuk ahli waris sane sinang-geh krama ngarep;
- (3) Silih tunggil ahli waris kengin tan polih pahan prade :
 - ha. Nilar kawitan lan sesananing agama;
 - na. Alpaka guru rupaka;
 - ca. Santana rajeg kesah mawiwaha utawi pratisentana nyeburin soang-soang kabawos ninggal kadaton;
- (4) Boya ahli waris, kengin muponin hasil manut dudonan, luire :
 - ha. Santana luh, selami durung kesah mawiwaha;
 - na. Balu luh wiadin muani nyeburin (soang-soang boya sentana);
- (5) Pawaris kengin maweweh rikala maurip pinaka jiwa dana, tatadan utawi pabekel, maka cihna paweweh tetep ring okane sane kesah mawiwaha;

Pawos 64

- (1) Prade sajeroning pakulawarga wenten ahli waris langkungan ring adiri patut :
 - ha. Kawentenang paigum indik pedum waris inucap;
 - na. Yan tan prasida katunasang tatimbang ring dulu-dulu desa (Kerta Desa);
 - ca. Prade taler tan wenten cumpu ring panepas prajuru desa, patut kedawuhang ring kertha desa, prade taler tan kacumponin, kengin katunasang ring sang rumawos (Majelis Alit, Majelis Madya miwah Majelis Utama) prade taler tan prasida kabuntasang wawu katumusang ring Pengadilan;
- (2) Prade karang inucap kaputungan, patut prajuru utawi dulu desa nibakang ring :
 - ha. Sang sinanggeh ahli waris manut pawos 63;
 - na. Sang kengin kanggen santana manut pawos 64 miwah 65
 - ca. Prade taler tan wenten cumpu ring panepas kertha desa, kengin kautsahayang ring sang rumawos (Majelis Alit, Majelis Madya, Majelis Utama lan Pengadilan Negeri);
- (3) Prade jantos karang desa kepah utawi kasepih, patut soang-soang nedunin makrama desa ngarep;

SARGAH LIMA

SUKERTA TATA PALEMAHAN

Palet 1

Indik Karang, Tegal, lan Setra

Pawos 65

- (1) Krama desa pangemong karang paumahan, panegalan patut ngawentenang wates sane marupa tembok utawi pagehan;

- (2) Karang wiadin panegalan patut magaleng kadulu utawi kaluwanan, teges ipun magaleng kaler utawi kangin, sane ngardi wates sane magenah ring tebenan (badelodan utawi badawuhan);
- (3) Yaning wenten karang desa kepah dados kalih utawi langkungan soang-soang kulawarga sane nanggap tur sane ngawentenang pamedalan patut nedunin makrama desa adat tur keni ayah ngarep;
- (4) Wates kawenangan ngangge tembok, pagehan miwah pal;
- (5) Yan wenten karang kabebeng, patut kautsahayang wenten margi sane katuntun antuk prajuru;
- (6) Prade wenten karang kaputungan wenang prajuru nibakang ring sang sane patut ngawaris utawi krama desa;
- (7) Yan wenten karang kaputungan wenang prajuru desa nibakang karang punika pertama ring turunan purusa pernah ngungahang, ping kalih ring purusa pernah kasamping, ping tiga ring krama tiosan sane magama Hindu;
- (8) Karang desa, karang paumahan, panegalan kaupapira sakala niskala manut sastra Agama Hindu;
- (9) Setra wawidangan desa adat pastika wates nyane;
- (10) Setra desa adat wantah setra krama desa adat sane magama Hindu;
- (11) Indik migunayang setra patut masadok ring prajuru desa;

Pawos 66

- (1) Tan wenang ngalah-alah karang, tegal, margi, genah sane sinanggeh suci makadi kahyangan, setra lan sapanunggilan ipun;
- (2) Tan wenang ngembahang toya, wit toyan hujan, toya wawalungan (limbah ternak), toya puwaregan (limbah dapur) lan sapanunggilan ipun kapakarangan tios;

- (3) Tan dados ngentungan, ngutang luwu, wangken wawalungan, tawulaning jadma kapakarangan, tegal, anak tios;
- (4) Tan wenang nunjel, nanem sawa yadiastun sawa karesian ring karang tegal/ panengalan wiadin pakarangan paumahan;
- (5) Yan mamurug kadi kecap ring ajeng patut ngawaliang wit wicarane tur kawewehan pamrayascita manut dresta lan sastra agama sane kacumawisang manut pararem;

Palet 2

Indik Setra

Pawos 67

- (1) Setra wawidangan desa adat pastika wates nyane;
- (2) Setra desa adat inggih punika setra krama desa adat sane magama Hindu.
- (3) Indik migunayang setra patut masadok ring prajuru;
- (4) Nenten kapatutang makarya undung-undung utawi rumah kubur ring setra desa adat;
- (5) Muah sane tiosan sane mapakilitan ring setra lan pangupapiran nyane;

Pawos 68

- (1) Silih sinunggil krama desa/banjar tan kalugra :
 - ha. Ngalah-alah margi, karang ayahan desa; karang desa;
 - na. Ngalah-alah tanah tegak kahyangan, lan setra, miwah sakancan tegak sinanggeh suci;
- (2) Prade wenten sakadi ring ajeng, sang ngalah-alah patut ngawaliang tanah inucap saha pamidanda sapatutnya kadulurin upakara ring genah suci sane kalah-alah;

បញ្ជី ២១
 ហិរញ្ញវត្ថុបុរាណវិទ្យា
 បទប្បញ្ញត្តិ ១៤៧

- (៧) ពង្រឹងប្រព័ន្ធបុរាណវិទ្យា ពង្រឹងប្រព័ន្ធប្រឹក្សាបុរាណវិទ្យា និងប្រឹក្សាសិក្សាបុរាណវិទ្យា ពង្រឹងប្រព័ន្ធបណ្ឌិតសិក្សាបុរាណវិទ្យា និងប្រឹក្សាសិក្សាបុរាណវិទ្យា
- (៨) បង្កើត និងគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធបណ្ឌិតសិក្សាបុរាណវិទ្យា និងប្រឹក្សាសិក្សាបុរាណវិទ្យា ពង្រឹងប្រព័ន្ធបណ្ឌិតសិក្សាបុរាណវិទ្យា និងប្រឹក្សាសិក្សាបុរាណវិទ្យា
- (៩) សំរាប់ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបណ្ឌិតសិក្សាបុរាណវិទ្យា និងប្រឹក្សាសិក្សាបុរាណវិទ្យា ពង្រឹងប្រព័ន្ធបណ្ឌិតសិក្សាបុរាណវិទ្យា និងប្រឹក្សាសិក្សាបុរាណវិទ្យា

បញ្ជី ៣១
 ហិរញ្ញវត្ថុបុរាណវិទ្យា
 បទប្បញ្ញត្តិ ១៥០

- (៧) សហគ្រាសបុរាណវិទ្យា និងប្រឹក្សាសិក្សាបុរាណវិទ្យា ពង្រឹងប្រព័ន្ធបណ្ឌិតសិក្សាបុរាណវិទ្យា និងប្រឹក្សាសិក្សាបុរាណវិទ្យា

Palet 3

Indik Pepayonan

Pawos 69

- (1) Ngawit nandur pepayonan, tanem tuwuh patut adepa agung ngajeroang saking wates, prade jantos ngliwat wates wenang kasepat gantungin;
- (2) Yening wenten pepayonan ngungkulin kapisaga, samaliha mawastu mayanin kapisaga patut kawara antuk paiguman ping- ajeng prasida sang nruwenang wit ngrebah utawi notor;
- (3) Prade sampun kawara taler tan wenten usaha sang nruwenang wit, sang rumasa kajerihan wenang masadok ring prajuru, tur ri sampun kaparitas kalugra ngicalang wit inucap;
- (4) Sang keni pamidanda panyangaskara saha prabea manut pararem arep ring wawangunan sang karubuhan luire :
 - ha. Sang nruwenang wit sinanggeh mayanin, prade pungkut ngrubuhin wawangunan krama sios;
 - na. Sang notor, munggul utawi ngrebah taru tur ngrubuhin wawangunan krama sios;
- (5) Krama desa patut ngamanggehang kawerdian tanem tuwuh sane ngawinan desane asri tur lestari;

Palet 4

Indik Wawalungan

Pawos 70

- (1) Sahanan warga desa sane mamiara wawalungan makadi bawi, sampi miwah sane tiosan risampun mabelas utawi sampun masaluk tali, patut sayaga nitenin negul/ nglogor mangda tan ngarusakin karang utawi pabyanan krama sios, bilih-bilih jantos ngranjing ngaletihin kahyangan suci;

(១) ប្រាជ្ញាបត្របុគ្គលិកក្នុងស្ថាប័នស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ
ស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ
ស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ

(២) ប្រាជ្ញាបត្របុគ្គលិកក្នុងស្ថាប័នស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ
ស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ
ស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ

(៣) ប្រាជ្ញាបត្របុគ្គលិកក្នុងស្ថាប័នស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ
ស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ
ស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ

បញ្ជី ១១
ហិរញ្ញវត្ថុបញ្ជី ១១
បុរាណសាស្ត្រ ១១

(៣) កាតព្វកិច្ចបញ្ជី ១១

- ១. មន្ត្រីបញ្ជី ១១ បំពេញកិច្ចការបញ្ជី ១១ គឺជាមន្ត្រីបញ្ជី ១១
- ២. កាតព្វកិច្ចបញ្ជី ១១ គឺជាមន្ត្រីបញ្ជី ១១ គឺជាមន្ត្រីបញ្ជី ១១
- ៣. មន្ត្រីបញ្ជី ១១ គឺជាមន្ត្រីបញ្ជី ១១ គឺជាមន្ត្រីបញ្ជី ១១

(៤) ប្រាជ្ញាបត្របុគ្គលិកក្នុងស្ថាប័នស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ
ស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ
ស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវស្រាវអង្កេតស្រាវជ្រាវ

- (2) Prade wenten wawalungan malumbar utawi ngeleb ngarusakin karang, pabyanan krama sios, risampun kawara kengin kataban tur kadanda ngawaliang wit sane karusak saha nawur panebas papiaran tatabanan manut panglokikan prajuru desa;
- (3) Prade jantos ngaletihin genah suci minakadi pamrajan (Sanggah Kamulan), risampun kaparitas antuk prajuru wenang sang nruwenang kadanda manut pararem lan mrayascita genah sane kaletihin manut pararem, sapunika taler prade nganti ngaletihin kahyangan desa utawi pura pamaksan sabinaning patut kadanda taler mangda ngamar-giang pamrayascita manut pararem;
- (4) Krama desa patut nyarayanin wawalungan miwah sarwa prani, tan kapatutang maboros paksi miwah nuba ulam lan siosan punika;

Palet 5

Indik Wawangunan

Pawos 71

- (1) Nyabran ngawangun patut :
 - ha. Masadok ring prajuru, ping ajeng prade wawangunan sane mapakilitan ring wates;
 - na. Ngangge gaguat Asta Bhumi miwah gagulak Asta Kosala-kosali, sanistane manut patitis niskala;
 - ca. Tan nyayubin kapisaga;
- (2) Prade wawangunan jantos nyayubin, bilih-bilih temboke ring telenging wates ri sampun kawara tur kasadokang ring prajuru, wenang kadanda manut pararem, saha tembok inucap kagubar utawi sanistane mangda kakaryanang abangan;

Palet 6
Karesikan Desa Adat
Pawos 72

- (1) Mararesik ring palemahan kahyangan desa miwah palemahan setra lan sakancan genah sane pinaka palemahan desa adat Tengkulung kalaksanayang olih krama desa adat Tengkulung sane dudonan nyane kamanggehang manut pararem;
- (2) Mararesik ring sajeroning palinggih pura kahyangan panyungsungan desa adat Tengkulung kalaksanayang olih para pamangku, juru sapuh kawantu olih prajuru desa utawi sane kasudi nyanggra pararesikan manut pituduh prajuru utawi Bandesa Adat Tengkulung;
- (3) Mararesik ring genah telajakan karang paumahan kalaksanayang olih warga utawi krama suang-suang paumahan;
- (4) Satunggil warga utawi krama sane jenek ring wawidangan Desa Adat Tengkulung, mangda urati tur teleb mratyaksayang ring lingkungan, pamekas indik sarana plastik sane prasidha ngardi kabayaran ring jagate (pencemaran lingkungan);
- (5) Prade wenten krama sane pacang ngawangun genah ibadah tiosan ring genah suci umat Hindu ring wawidangan Desa Adat Tengkulung, patut masadok ring prajuru desa tur polih ilikita pamutus saking bandesa adat Tengkulung saha mangda nginutin uger-uger saking guru wisesa indik tatacara lan kapatutan ngawangun genah ibadah;

ដំកុតិយា

បិសារាធាយាធម្មតាសិលា

បញ្ចកា ៣

បិណ្ឌិសារា

បុប្ផាសិ ៣

(៣) សុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាដិធម្មតាបិសារាវិហារតេសេនាទិក្កិប្បនិស្សត្ថុបុរាណ
តាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាដិវិវាដៈ

២១ តិលត្ថុប្បាណាសិបិសារាសុភម្មត្ថុបុរាណ

៣១ កាតុតេសេនាទិក្កិប្បាណាសិបិសារាសិលាសិវិបញ្ចកាតុតេសេនា
សុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសិ

(៤) ធម្មតាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសិ

២១ តាបិកតិក្កតាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសិ

៣១ តាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសិ

៤១ បុប្ផាសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសិ

៥១ កាតុតេសេនាទិក្កិប្បាណាសិបិសារាសុភម្មត្ថុបុរាណ
បិណ្ឌិសារាសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបុរាណ

៦១ បុប្ផាសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសិ
សុភម្មត្ថុបុរាណសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបុរាណ
សុភម្មត្ថុបុរាណសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបុរាណ

បុប្ផាសិ ៣

(៣) សុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបាសិគ្គតាសិ
សុភម្មត្ថុបុរាណសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបុរាណ
សុភម្មត្ថុបុរាណសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបុរាណ

សុភម្មត្ថុបុរាណសិគ្គតាសុភម្មត្ថុបុរាណ

SARGAH ENEM
WICARA, BHAYA, DUSTA LAN PAMIDANDA

Palet 1

Indik Wicara

Pawos 73

- (1) Sane wenang mawosin makadi mutusang wicara ring desa adat inggih punika prajuru desa, sane madudonan makadi ring sor :
- ha. Kelian Banjar, pradene sang mawicara sane patunggalan banjar;
 - na. Bandesa Adat prade sang mawicara sami-sami ring patunggalan Desa Adat utawi sane mawicara banjar kalawan banjar tiosan;
- (2) Dudonan mawosin saha muputang wicara warga desa kadi ring sor :
- ring Bandesa Adat;
- ra. Bandesa Adat tan prasida muputang wicara sane wenten
 - ha. Kaping ajeng kabawosin antuk kelian banjar;
 - na. Tan cumpu ring panepas kelian banjar katunasang ring panglingsir banjar;
 - ca. Paruman banjar tan katinutin raris nunasang raris katincapang ring panglingsir desa sane kasinanggeh kertha desa;
 - ka. Prade taler pamatut kertha desa tan kacumponin, katunasang ring paruman desa sinanggeh wasananing pamutus sasampune polih tatimbang ring Majelis Alit, Majelis Madya lan Majelis Utama Desa Adat;

Pawos 74

- (1) Sahanan wicara mawiwit kacorahan sakaluire sinanggeh nungkasin daging awig-awig, paswara miwah pararem desa/banjar, patut digelis kabawosin tan nyantos pasadok;

- (2) Sajaba wicara kadi ring ajeng patut nyantosang pasadok sang nunas bawos;
- (3) Panepase patut pastika nyantenang iwang patut malarapan antuk Tri Pramana (saksi, ilikita, bukti) miwah tan maren nepek ring catur dresta;

Palet 2

Indik Bhaya lan Dusta

Pawos 75

- (1) Parindikan bhaya luire : jiwa bhaya, artha bhaya (kapan-dungan), duracara ring agama miwah sane lianan;
- (2) Sang manggihin kahanan jiwa bhaya, patut nepak kulkul bulus mapitulung manut pawos 45 aksara na;
- (3) Prade ring desa kahanan jiwa bhaya, patut desane ngalak-sanayang bhuta yajnya tur sang mayanin katur ring sang rumawos;
- (4) Prade wenten jadma mamisuh utawi nguman-uman ring paruman majeng ring jadma sios, patut keni pamidanda marupa bea pacamil kadi dandaning nguman-uman ring sabha;

Pawos 76

- (1) Sang manggihin kahanan artha bhaya (kamalingan), patut ngulkul mapitulung manut ring pawos 45 aksara na, utawi sang kamalingan atur supeksa ring prajuru desa sane pacang nandanin saha mawuwuh panyangaskara prade wenten janma ngamaling barang sinanggeh suci;
- (2) Pratingkah mapailon ring dusta kabawos saruron, utawi prade wenten jadma manggihin maling tan nyadokang ring prajuru jantos jadma sios nyaduang, patut kadanda kadi dandaning maling, makweh pangargan dandan nyane manut cacakan dusta kamalingan nyane, tur prade rawuh ping tiga malaksana asapunika wenang kasukserah ring sang ngawiwenang;

- (3) Prade wenten jadma ngarereh reramon, minakadi daun kalapa, ron, muah sane lianan tan pasadok ring sang nruwenang, prade kacunduk (ketara) patut kadanda kadi dandaning maling;
- (4) Yening wenten jadma ngranjingin pakubon wiadin pakarangan tios rikala suwung, mawastu sang madruwe karang kaicalan, wenang jadma inucap katuwekang antuk madewa saksi ring Pura Bale Agung. Mangda tan katuwekang manut kadi ring ajeng, asing-asing ngranjingin pakubon jadma sios sane suwung patut :
- ha. Matengeran suara (makaukan);
 - na. Nyantos sang nruwenang karang rawuh utawi masadok ring pangapit pinih tampek, maka buatan pangranjinge;
 - ca. Pamedal karangnya kasawenin, maka cihna pangarah rikala suwung;

Palet 2

Indik Pamidanda

Pawos 77

- (1) Desa/banjar wenang niwakang pamidanda ring warga desa sane sisip;
- (2) Paniwak inucap kamargiang olih bandesa utawi kelian banjar;
- (3) Bacakan pamidanda luire :
 - ha. Ayahan kasisipan;
 - na. Danda artha (dadosan, danda saha panikel paturunan);
 - ca. Rarampagan;
 - ra. Panyangaskara;
 - ka. Kawaliang pipil nyane (kawusang makrama);
- (4) Pamidanda sane katiwakang patut masor singgih manut ring kasisipane;
- (5) Jinah utawi raja brana pamidanda ngranjing dados druwe Desa/ Banjar;

បុរាណវិទ្យា ល២

- (៧) គ្រូបណ្ឌិតបញ្ជូនគ្រូទៅក្រៅសាលាដើម្បីសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងប្រើប្រាស់ប្រាសាទប្រាសាទប្រាសាទ
រាជធានី។
- (៨) បុរាណវិទ្យាបញ្ជូនគ្រូទៅសិក្សាស្រាវជ្រាវនៅ
 - ១) គោលការណ៍យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវបុរាណវិទ្យា
មនោរម្យ។
 - ២) សិក្សាស្រាវជ្រាវនៅក្នុងសាលាបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
គ្រូបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ។
 - ៣) ប្រើប្រាស់ប្រាសាទប្រាសាទប្រាសាទប្រាសាទប្រាសាទ
មនោរម្យសិក្សាស្រាវជ្រាវ។
 - ៤) សិក្សាស្រាវជ្រាវនៅក្នុងសាលាបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
គ្រូបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ។

បុរាណវិទ្យា ល៣

- (៧) ប្រាសាទបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ(គោលការណ៍) ប្រើប្រាស់ប្រាសាទបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
សិក្សាស្រាវជ្រាវនៅក្នុងសាលាបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
ប្រើប្រាស់ប្រាសាទបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
ប្រើប្រាស់ប្រាសាទបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
- (៨) ប្រាសាទបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ(គោលការណ៍) ប្រើប្រាស់ប្រាសាទបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
សិក្សាស្រាវជ្រាវនៅក្នុងសាលាបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
- (៩) ប្រើប្រាស់ប្រាសាទបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ(គោលការណ៍) ប្រើប្រាស់ប្រាសាទបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
សិក្សាស្រាវជ្រាវនៅក្នុងសាលាបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
- (១០) ប្រើប្រាស់ប្រាសាទបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ(គោលការណ៍) ប្រើប្រាស់ប្រាសាទបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ
សិក្សាស្រាវជ្រាវនៅក្នុងសាលាបណ្ឌិតសិក្សាស្រាវជ្រាវ

Pawos 78

- (1) Krama sane langkungan ring tigang paruman nglantur tan nawur urunan miwah dadandan wenang karampag;
- (2) Rarampagan ngangge tata cara, kadi ring sor :
 - ha. Kalaksanayang olih prajuru kasarengin antuk krama desa tigang diri maka saksi;
 - na. Sang ngrampag madasar darsana ngambil barang utawi nyawenin tanem tuwuh, akehnya manut ring hutang sang karampag;
 - ca. Prajuru miteketang mangda barang-barang sane karampag digelis katebus, masenger awuku ring arahina pacang kadol;
 - ra. Sane patut kaimpasin sajeroning ngamargiang rerampagan inggih punika tan nganinin saluwir barang sane patut inggilang manut agama miwah mademang pangupa jiwa sang karampag;

Pawos 79

- (1) Prade sang pacang karampag ngwara (ngalangin) pamargi inucap mawastu sampun tan nganutin utawi nenten ngalinguang sadagingin awig-awig desa adat wenang jadma punika kapi- teketin indik sulur miwah atiti krama dados krama desa adat mangda prasida nganutin sasanan krama manut pangajah Agama Hindu;
- (2) Prade mamengkung, maparilaksana nyapa kadi aku, wenang karang desa sane kagenahin antuk jadma punika kadaut antuk desane utawi kasepekan;
- (3) Samalih yan purun taler ngalangin pamargi kadi ring ajeng tan wenten pamargi sajawaning kawaliang pipil nyane (kawusang makrama);
- (4) Pamidanda inucap ring ajeng keni buntas risampun sang kadanda punika ngamargiang :

- ha. Nunas geng pangampura ring krama desa riantukan nguak pasubhaya (pararem) pecak;
- na. Nawur pangargan panguwak pasubaya duk pacang karampag kadulurin pamrayascita;
- ca. Prasida katampi malih makrama duaning sampun sida ngesehin solah prawertin nyane;

SARGAH PITU

NGUWAH-NGUWUHIN AWIG-AWIG

Pawos 80

- (1) Nguwah-nguwuhin awig-awig desa puniki kamargiang antuk paruman desa;
- (2) Paruman inucap mangda kadasarin antuk pakarsan krama desa adat yadiastun kamedalang antuk prajuru sinunggal wiadin sinarengan;
- (3) Awig-awig puniki kamargiang ngawit kaingkupin (kararemin);

Pawos 81

- (1) Sakalwiring sane wenten saderengnya patut kanutang ring sadagingin awig-awig puniki;
- (2) Sakalwiring sane durung kabawos sajeroning awig-awig puniki patut kamargiang manut tata cara sane sampun ketah mamargi kadulurin antuk pararem-pararem;

SARGAH KUTUS

SAMAPTA

Pawos 82

- (1) Awig-awig puniki kawastanin Awig-awig Desa Adat Tengkulung;
- (2) Awig-awig puniki kamargiang tur kasungkemin ring paruman Desa Adat Tengkulung;

Pawos 83

- (1) Awig-awig puniki kasungkemin ring paruman duk rahina Soma, Pon wuku Sinta, Icaka warsa 1921, tanggal masehi 25 Oktober 1999, magenah ring pura Desa, Desa Adat Tengkulung, tur kaparipurnayang malih duk dina Saniscara Umanis wuku Kaulu, Isaka warsa 1940, tanggal masehi 31 Januari 2018, magenah ring Bale Desa, Desa Adat Tengkulung;
- (2) Awig-awig puniki kelinggatananin antuk Bandesa, kesarengin Penyarikan, Kepala Lingkungan, miwah Lurah sane ngawidangin Desa Adat Tengkulung, Camat Kuta Selatan, MADP lan MMDP, Saha Kapikukuh antuk Bupati Badung;
- (3) Munggwing sane ngalingga tanganin :

Prajuru Desa Adat Tengkulung,

Bandesa Adat
Tengkulung

Made Rustan, M.Si

Penyarikan Desa Adat
Tengkulung

Drs. I Ketut Rana, M.Si.

Kelian Banjar Adat Tengkulung

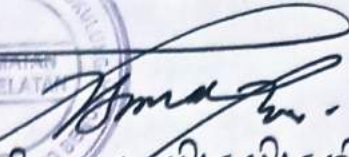

Wayan Kayun

ຍຕຸນທິສມູລາສາລາລິ:

ນຸກຸອາຊັງຕ້າກາບາ

 ບົດພະລິຍາ ດສິງສາສິງ

ລັບນບິນຸກຸອາຊັງຕ້າກາບາ

 ບົດພະລິຍາ ດສິງສາສິງ
 ດສິງສາສິງ

ບົດພະລິຍາ ດສິງສາສິງ

 ບົດພະລິຍາ ດສິງສາສິງ
 ດສິງສາສິງ

ບົດພະລິຍາ ດສິງສາສິງ

 ບົດພະລິຍາ ດສິງສາສິງ
 ດສິງສາສິງ

ບົດພະລິຍາ ດສິງສາສິງ

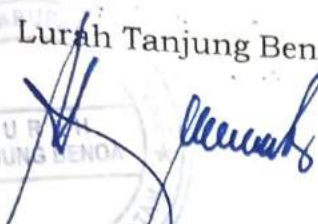

 ບົດພະລິຍາ ດສິງສາສິງ

ບົດພະລິຍາ ດສິງສາສິງ

 ບົດພະລິຍາ ດສິງສາສິງ

Manggala Dinas maka saksi :

Lurah Tanjung Benoa,

I Wayan Kembar, S.Sos.
Nip : 196012311981011070

Kepala Lingkungan Tengkulung,

I Wayan Dedy Sumantra, S.Sn, M.Si.

Camat Kuta Selatan

I Made Widiana, S. Sos. M.Si.
Nip: 19650310198602 1 004.

Majelis Alit Kecamatan Kuta Selatan

Drs. I Made Retha, SH. M Ap.

Majelis Madya
Kabupaten Badung

I Made Bagus Anom

Murdha Pamikukuh
Bupati Badung

I Nyoman Giri Prasta

ក្រុមហ៊ុនសេវាសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ស្ត្រីកម្ពុជា

ហាង/ហាងក្រុង = ភ្នំពេញ, កោះកុង, បា.ក, បា.វ, បា.ស, បា.ក, បា.ស

ក្រុង/ខេត្ត = បា.វ/បា.ស/បា.ក/បា.ស

7

Telah dicatatkan pada Dinas Kebudayaan Kabupaten Badung.

Hari/Tanggal : BUDA, 15 AGUSTUS 2018, ...

Nomor : 129/29/2018,

ປຸ້ມທາລາລັຍຸກບຸກບຸກບຸກບຸກບຸກບຸກບຸກບຸກບຸກ
 ລັກຍຸກບາກູຊຸກບຸກບຸກບຸກບຸກບຸກບຸກບຸກບຸກ
 ບໍ່ມາ ຫຼວງສາຍ

ບາກູບາຍີ່

- ໜ້າ ທາງລູກທາຍີ່ ກຸດາໄດ້ໄດ້ມີເບີຍາກທາງສູງສູງໄດ້ຍິດໄດ້ມີເບີ
- ຫຼ້າ ບາກູ ະ ບໍ່ມາຍາກສິມີ
- ຫຼ້າ ບໍ່ມາກິສາລີ ະ ກຸດາໄດ້ໄດ້ມີເບີລັກຍຸກທາງສູງສູງໄດ້ຍິດໄດ້ມີເບີ
- ໑ ບໍ່ມາກິສາລີ ະ ບໍ່ມາຍາກສິມີ

ທາຍປຸ້ມທາລາ

- ໜ້າ ທາຍປຸ້ມທາລາ
 - ໜ້າ ບໍ່ມາຍາກສິມີ (ກຸດາໄດ້ໄດ້ມີເບີ)
 - ຫຼ້າ ບໍ່ມາຍາກສິມີ
 - ຫຼ້າ ບໍ່ມາຍາກສິມີ
 - ໑ ບໍ່ມາຍາກສິມີ
- ຫຼ້າ ທາຍບາກູບາຍີ່
 - ໜ້າ ບໍ່ມາຍາກສິມີ (ກຸດາໄດ້ໄດ້ມີເບີ)
 - ຫຼ້າ ບໍ່ມາຍາກສິມີ
 - ຫຼ້າ ບໍ່ມາຍາກສິມີ
 - ໑ ບໍ່ມາຍາກສິມີ
- ຫຼ້າ ທາຍບາກູບາຍີ່
 - ໜ້າ ບໍ່ມາຍາກສິມີ (ກຸດາໄດ້ໄດ້ມີເບີ)
 - ຫຼ້າ ບໍ່ມາຍາກສິມີ
 - ຫຼ້າ ບໍ່ມາຍາກສິມີ
 - ໑ ບໍ່ມາຍາກສິມີ

PRAWARTAKA KARYA REVISI AWIG-AWIG DESA ADAT
TENGGULUNG KELURAHAN TANJUNG BENOA
KECAMATAN KUTA SELATAN
WARSA 2017

PANGAYOM :

1. Bandesa Adat : Drs. I Made Rustan, M.Si.
2. Patajuh : I Wayan Manis.
3. Penyarikan : Drs. I Ketut Rana, M.Si.
4. Patengen : I Wayan Rusliadi.

PRAWARTAKA KARYA :

I. BAGA PARHYANGAN :

1. I Wayan Kayun (Koordinator).
2. I Wayan Seraya.
3. I Ketut Jati.
4. A. A Putu Suprada.

II. BAGA PAWONGAN :

1. I Wayan Kayanta (Koordinator).
2. A. A. Catur Parwata.
3. I Made Siana.
4. I Ketut Sukada.

III. BAGA PALEMAHAN :

1. I Wayan Sira (Koordinator).
2. I Made Sudika.
3. I Made Nalo.
4. I Made Kerti.

ប្រធានក្រុមការងារ

ប្រតិភូ

ក្រុមការងារ

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

ឯកឧត្តម ហ៊ុន សែន រាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០១ ខែ ០១ ឆ្នាំ ២០០០

Prajuru Desa Adat Tengkulung,
Desa Adat,

Penyarikan,

Drs. I Made Rustan, M.Si.

Drs. I Ketut Rana, M.Si.